

Fysioterapian erikoisasantuntija

Järjestelmä: Erytispätevyysjärjestelmä

Nimike: Erikoisasantuntija

Sisällysluettelo

1	Fysioterapian erikoisasantuntijanimike, taustaa	3
2	Kriteerit	4
3	Nimikkeen päivittäminen	6
4	Nimikkeen hakeminen	7

Liitteet

Liite 1.	Lasten fysioterapian erikoisasantuntija	8
Liite 2.	Tuki- ja liikuntaelimestön (TULE) fysioterapian erikoisasantuntija	12
Liite 3.	Aikuisten neurologisen fysioterapian erikoisasantuntija	15
Liite 4.	Perusterveydenhuollon fysioterapian erikoisasantuntija	18
Liite 5.	Työfysioterapian erikoisasantuntija	21
Liite 6.	Kipufysioterapian erikoisasantuntija	24
Liite 7.	Eläinten fysioterapian erikoisasantuntija	27
Liite 8.	Ikääntyneiden fysioterapian erikoisasantuntija	30
Liite 9.	Hakuohje	32
Liite 10.	Portfoliomalli	35
Liite 11.	Pisteytystaulukko	38
Liite 12.	Fysioterapian erikoisasantuntijanimikkeet ruotsiksi ja englanniksi	40

Taustaa

Laillistettuna terveydenhuollon ammattihenkilönä fysioterapeutilla on itsenäinen asema. Tutkimustiedon määrä ja nopea kehitys aiheuttavat tarvetta syventää ja laajentaa fysioterapeutin ammatillista osaamista sekä kykyä tarkastella kriittisesti toimintaa omalla osaamisalueella. Toimintaympäristössä, sosiaali- ja terveydenhuollossa ja yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset edellyttävät fysioterapeutilta erikoisalueen terapiataitoja ja kykyä kehittää erikoisalaansa.

Fysioterapian erikoisasiantuntija on edelläkävijä omalla erikoisosaamisalueellaan luoden uutta toimintakulttuuria. Hän toimii aktiivisena tiedon kerääjänä, osaamisen välittäjänä, osaamisen soveltajana ja osaamisen kehittäjänä. Fysioterapian erikoisasiantuntijuuden tavoitteena on oman osaamisen kehittäminen ja näkyväksi tuominen sekä urakehitys.

Erikoisasiantuntijalta edellytetään vankkaa kliinistä osaamista, toimimista kliinisessä työssä sekä kriittistä ja laaja-alaista fysioterapia-alan teoreettista hallintaa. Lisäksi häneltä edellytetään vahvaa näyttöä toiminnasta erikoisalansa kehittäjänä, kouluttajana ja tiedon välittäjänä.

Keskeisenä ominaisuutena fysioterapian erikoisasiantuntijalla on kyky yhdistää tutkimustieto fysioterapeutin työhön ja kykyä omien työtapojen kriittiseen arviointiin. Tämä edellyttää sekä korkeaa tietotasoa että vahvaa erikoisalan kokemusta, mitkä tulevat esille erikoisasiantuntijalinjauksessa korkeina vaatimuksina peruskoulutuksen jälkeisissä opinnoissa, työkokemuksessa ja muussa ammatillisessa toiminnassa. Erikoisasiantuntijalla on ohjauksellinen ja valmentava työote, jossa asiakas on aktiivinen osallistuja. Hänen ominaisuuksiinsa kuuluvat hyvä ammatillinen itsetuntemus ja empatiakyky sekä pätevyys arvioida ja käsitellä eettisiä kysymyksiä.

Haettavia fysioterapian erikoisasiantuntijanimikkeitä ovat:

- ➔ *lasten fysioterapia*
- ➔ *tuki- ja liikuntaelimistön fysioterapia*
- ➔ *aikuisten neurologinen fysioterapia*
- ➔ *perusterveydenhuollon fysioterapia*
- ➔ *työfysioterapia*
- ➔ *kipufysioterapia*
- ➔ *eläinten fysioterapia*
- ➔ *ikäntyneiden fysioterapia.*

Erikoisalueen asiantuntijuutta voidaan hyödyntää mm. kouluttajana, asiantuntijalausunnoissa ja asiantuntijoina työryhmissä, nimikkeestä on todettu olevan apua myös palkkaneuvotteluissa.

Fysioterapian erikoisasantuntijanimike on haettavissa usealta eri alueelta ja alueista on laadittu esimerkinomaiset osaamiskuvaukset (Liitteet 1–8).

Fysioterapian erikoisasantuntijan osaamiseen kuuluu:

- ➔ vahva ja laaja-alainen erikoisalueen osaaminen
- ➔ moniammatillista ymmärrystä
- ➔ ammattietiikan (linkki eettiset ohjeet) mukainen osaaminen

Osaamista arvioidaan seuraavien kriteerien mukaan:

Erikoisasantuntijuuden hankkimiseen on monia vaihtoehtoisia väyliä. Vaihtoehtojen soveltuvuus erikoisasantuntijanimikkeeseen saamiselle tulee osoittaa portfolion avulla. Portfolio toimii osaamisen tunnistamisen ja arvioinnin välineenä ja siitä ilmenee asiantuntijuuden osa-alueiden jatkuva päivittäminen, hakijan henkilökohtainen arvio nykyisen osaamisen tasosta ja jatkokoulutuksen tarpeesta suhteessa liitteissä 1–8 mainittuihin vaatimuksiin.

Portfolion tavoitteena on kuvata elinikäistä oppimista, hakijan urasuuntautumista ja tehdä hakijan osaaminen näkyväksi. Portfoliossaan hakija perustelee erikoisalueen valintansa, miten hän hyödyntää erikoisalaosaamistaan laajemmin kehittämistyössä sekä millaista osaamista hän tarvitsee lähitulevaisuudessa ja mitä keinoja siihen tarvitaan. Lisäksi nimikkeen päivittämishakemuksen yhteydessä hakijan tulee esittää arvio, miten nämä suunnitelmat ovat toteutuneet. Hakuohjeissa (liite 9) on tarkemmat ohjeet portfolion laatimisesta ja portfoliomalli, jonka mukaan hakemus tulee tehdä (liite 10).

Pääasialliset tarkastelualueet kriteeristöissä ovat: koulutus, työkokemus ja muu toiminta. Kaikkia kriteereitä ei erikoisasantuntijan edellytetä täyttävän samassa määrin, vaan osioiden painotuksissa voi olla vaihtelua.

Erikoisasantuntijanimikkeeseen saavuttaminen edellyttää kuitenkin jokaisesta osiosta minimipistetasoon saavuttamista (kuvio 1): *koulutus 40 pistettä, työkokemus 40 pistettä ja muu toiminta 60 pistettä*. Pisteytyksessä painotetaan muun toiminnan osuutta enemmän, jotta erikoisasantuntijan toiminta alan kehittäjänä ja tiedon välittäjänä korostuisi. Lisäksi hakijan tulee saada vähintään 60 lisäpistettä erikoisalan opinnoista, työkokemuksesta ja/tai muusta toiminnasta. Kunkin osion maksimipistemäärä on 100. Minimi kokonaispistevaatimus yhteenlaskettuna kaikista osa-alueista on 200 pistettä. Hakija voi etukäteen kartoittaa oman osaamisensa liitteessä 11 olevan arviointilomakkeen avulla harkitessaan nimikkeen hakemista tai ennen hakemuksen lähettämistä.

Pelkästään opintojen tai pitkän työkokemuksen perusteella nimikettä ei voida myöntää. Erikoisasantuntijalta edellytetään lisäksi vahvaa näyttöä erikoisalansa kehittäjänä, kouluttajana ja tiedon välittäjänä.

Koulutus

Koulutus muodostuu fysioterapeutin perustutkinnon jälkeen suoritettavista erikoisalaan liittyvistä ja sitä tukevasta koulutuksesta, jota tulee olla vähintään 40 opintopisteen verran (kuvio 1.). Yksittäisiä alle kuuden tunnin mittaisia tai yli kymmenen vuotta vanhoja koulutuksia ei hyväksytä. Korkeakoulututkinnot (maisteri, YAMK) ja erikoistumisopinnoista myönnetään opintopisteitä haettavaan erikoisalaan liittyvien opintojen laajuuden ja sisällön mukaan.

Työkokemus

Nimikkeen hakijan tulee olla kliinisessä työssä haettavalla erikoisalalla. Työkokemusta tulee olla fysioterapeuttina vähintään 5 vuotta, josta 3 vuotta haettavalta erikoisalalta. Erikoisalan kliinistä työtä tulee olla keskimäärin 15 tuntia/vko. Kliinisellä työllä tarkoitetaan asiakkaan tai asiakasryhmän kanssa tehtävää työtä.

Työkokemus lasketaan kokopäivätyön mukaan (1 vuosi kokopäivätyötä = 10 pistettä). Kokopäivätyöksi lasketaan kuuden tunnin työpäivä.

Muu toiminta

Muu toiminta koostuu kolmesta osa-alueesta:

- ➔ julkaisutoiminnasta
- ➔ opetus- ja ohjaustoiminnasta
- ➔ kehittämistoiminnasta

Näyttöä tulee aina olla julkaisutoiminnasta. Lisäksi näyttöä tulee olla joko opetus- ja ohjaustoiminnasta tai kehittämistoiminnasta. Samaa näyttöä voi käyttää vain yhdessä osiossa.

Kuvio 1

KOULUTUS	TYÖKOKEMUS	MUU TOIMINTA
Fysioterapeuttitutkinto + 40 op opintoja, jotka liittyvät erityispätevyyteen ja tukevat sitä.	Vähintään 5 vuotta, josta 3 vuotta erikoisalalta. Huomioi koko- / osa- aikatyön laskenta.	Vahva näyttö toiminnasta fysioterapian erikoisalan kehittäjänä ja tiedon välittäjänä 1. julkaisutoiminta 2. opetus- ja ohjaustoiminta 3. kehittämistoiminta (näyttöä tulee olla julkaisutoiminnasta ja vähintään yhdestä muusta muun toiminnan osiosta)
min. 40 pistettä	min. 40 pistettä	min. 60 pistettä
↓ ↓ ↓		
+ yksilöllisesti 60 lisäpistettä vaihdellen eri alueilta		
1 piste = 1 opintopiste = 27 tuntia tehtyä työtä Opintojen on liityttävä haettavaan fysioterapian erikoisalaan tai asiantuntijuudessa kehittämiseen.	Muuntopisteet: 1 vuosi = 10 pistettä, työkokemuksesta erikoisalalla.	1 näyttö = 1 - 20 opintopistettä

Fysioterapian erikoisasiantuntijanimikkeen voimassaolo tulee päivittää viiden vuoden välein. Päivityshakemus on tehtävä viimeistään erikoisasiantuntijuuskauden päättymistä seuraavan vuoden aikana. Oman asiantuntijuuden kriittinen tarkastelu, jatkuva osaamisen kehittäminen sekä erikoisalan edistäminen omaa työtään laajemmassa kontekstissa ovat edellytyksenä erikoisasiantuntijanimikkeen uudistamiselle. Edellä kuvatut osa-alueet esitetään edeltävän viiden vuoden ajalta. Tärkeä osa hakemusta on hakijan henkilökohtainen arvio omasta kehittämisestään erikoisasiantuntijana. Vapaamuotoisessa arviossaan hakija perustelee, miten hän on hyödyntänyt erikoisalaosaamistaan, arvioi nykyistä osaamistaan ja tunnistaa mahdollisia koulutustarpeita.

- ➔ **Kliininen työ:** Hakijan tulee osoittaa työskennelleensä kliinisessä työssä erikoisalueella työajastaan keskimäärin 15 tuntia viikossa kahden vuoden ajan nimikkeen myöntämisen jälkeen. Mikäli hakija ei ole ollut työssä hakemallaan fysioterapian erikoisalueella viiteen vuoteen, hänen tulee päivittää erikoisosaamisensa työskentelemällä vähintään vuoden erikoisalalla.
- ➔ **Koulutus:** Hakijalla tulee olla viimeisen viiden vuoden ajalta täydennyskoulutusta vähintään 7,5 opintopistettä, josta 3 opintopistettä erikoisalalta ja 4,5 opintopistettä asiantuntijuudessa kehittämiseen liittyviä opintoja.
- ➔ **Muu toiminta:** Muun toiminnan osalta hakijalla tulee olla näyttöä vähintään 10 opintopisteen verran. Näyttöä tulee olla julkaisutoiminnasta ja vähintään yhdestä muusta muun toiminnan osiosta.

Päivityksen yhteydessä kuvataan toiminta edellisen nimikkeen myöntämisen jälkeen. Aiemmassa haussa toimitettuja liitteitä ei tarvitse toimittaa uudelleen.

Hakija laatii esimerkin mukaisen portfolion (liite 9 ja 10) ja liittää mukaan tarvittavat todistukset näytöistä, joihin hakija vetoaa hakemuksessaan.

Portfoliossa (liite 10) hakija kuvaa:

- ➔ *Oma kehityssuunnitelma ja oman ammatillisen kehittymisen arviointi.*
- ➔ *Koulutus ja sen kesto (tunnit) tai laajuus (opintopisteet).*
- ➔ *Työkokemus (työn sisältö ja klinisen työn osuus).*

Mikäli työ on ollut osa-aikainen tai tuntityötä, se tulee mainita hakemuksessa.

- ➔ *Muu toiminta, kuten julkaisu- ja ohjaustoiminta ja kehittämistoiminta.*

Toiminta tulee olla kuvattuna portfoliossa ja siitä tulee löytyä riittävä materiaali (esim. linkki/liitetiedosto). Oman työn osuus ja rooli tulee kuvata tarkasti.

Tutkinto- ja työtodistuksia ei tarvitse liittää hakemukseen. Varaudu kuitenkin siihen, että toimikunta voi pyytää niitä erikseen hakemuksen käsittelyvaiheessa.

Nimike ja sen myöntäminen

Erikoisasiantuntijanimikkeen myöntäminen edellyttää hakijalta Suomen Fysioterapeutit - Finlands Fysioterapeuter ry:n jäsenyyttä ja kuvattujen kriteerien täyttämistä. Erikoisasiantuntija-alue lisätään fysioterapeutinimikkeeseen, esimerkiksi:

Lasten fysioterapian erikoisasiantuntija, Specialistkompetens i fysioterapi inom pediatrik (liite 13).

Hakemuksen käsittely on maksullinen ja maksu on suoritettava etukäteen. Hakemuksen käsittelyn hinnoittelu on seuraava:

- ➔ *ensimmäisellä hakukerralla 120 € (nimike voimassa 5 vuotta)*
- ➔ *päivitykset ovat maksuttomia (ensimmäinen päivitys voimassa 5 vuotta, seuraavat aina 10 vuotta kerrallaan).*

Maksu suoritetaan hakemusta jättäessä liiton verkkosivujen verkkokaupassa.

Suomen Fysioterapeuttien liiton hallituksen nimeämä toimikunta käsittelee hakemukset ja tekee asiantuntijapäätöksen sekä esityksen liiton hallitukselle mahdollisesta nimikkeen myöntämisestä.

Lasten fysioterapian erikoisasiantuntija

Lasten ja nuorten fysioterapian kuvaus

Lasten ja nuorten fysioterapia on laaja-alainen yhteistyöprosessi, joka tukee ja mahdollistaa lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, erityisesti liikkumiseen ja toimintakykyyn liittyvissä asioissa ja häiriössä. Lasten ja nuorten fysioterapia käsittää sekä lasten että nuorten fysioterapian yksilöllisen tilanteen mukaan 16–20 ikävuoteen asti. Näin ollen tässä kuvauksessa käytetään asiaa kuvaamaan lyhyempää sanamuotoa: lasten fysioterapia. Lasten fysioterapia sisältää oman ammatin ydinosaamisen, asiantuntijuuden liikkumisen ja toimintakyvyn suhteen, lisäksi ymmärrystä lasten ja perheiden kanssa toimimisesta, laaja-alaisesta yhteistoiminnasta ja lasten hyvinvoinnista sekä kasvua ja kehitystä edistävästä, vaarantavista ja estävistä tekijöistä.

Toimintaympäristö

Lasten fysioterapian lähtökohtana ovat lapsen ja hänen perheensä elämäntilanne ja voimavarat. Fysioterapia perustuu lapsen ja perheen tarpeisiin sekä ajantasalla olevaan tietoon lapsen ja perheen kehityksestä. Lasten fysioterapian toimintaympäristö on sidoksissa lapsen ja perheen toimintaympäristöön. Työympäristönä toimivat esimerkiksi seuraavat: neuvola, kouluterveydenhuolto, terveyskeskus, erikoissairaanhoido, kuntoutus- ja kehittämiskeskukset, erityiskoulu ja -luokka, päiväkotit ja koulu, lasten järjestöt, kunnan liikuntatoimi ja lapsen koti sekä harrastusympäristö. Fysioterapeutit työskentelevät julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla.

Lasten fysioterapeuttien toiminta-alue on laaja ja monimuotoinen, josta esimerkkinä seuraavat: lasten neurologia, kirurgia, ortopedia ja psykiatria. Lasten fysioterapeutit työskentelevät lukuisten erilaisten ongelmien parissa, joista mainittakoon esimerkkinä tuki- ja liikuntaelimestön häiriöt, neurologiset oppimisvaikeudet, syömisongelmat ja -häiriöt, näkö- ja kuulovammat, sekä keskosten kehitykselliset ongelmat. Lasten fysioterapeutin tulee omata kattavat tiedot lasten sairauksista, vammoista ja toiminnan häiriöistä. Ennaltaehkäisevä, vammaisuutta seulova ja neuvontaa antava rooli fysioterapeuteilla on mm. vastasyntyneiden kanssa sekä neuvolatoiminnassa ja kouluterveydenhuollossa.

Lasten fysioterapian ominaispiirteitä

Habilitaatio ja normaali iänmukainen kehityspotentiaali

Lasten fysioterapia poikkeaa aikuisten fysioterapiasta useimmiten siten, että fysioterapian tavoitteena ei ole menetettyjen taitojen palauttaminen vaan uuden oppiminen eli habilitaatio. Olipa kyse varhaisesta vauriosta tai myöhemmällä iällä tapahtuneesta vammautumuksesta tai ennaltaehkäisevästä toiminnasta, on tunnettava lasten liikkumisen kehitys ja aina huomioitava lapsen kasvu ja toiminta yksilöllisesti hänen elämänkaarensa mukaisesti. Tämä vaatii lasten fysioterapeutilta kokemusta ja kykyä visioida lapsen tulevaa kehitystä. Keskeisiksi taidoiksi nousevat tällöin kyky toimia lapsilähtöisesti ja arvioida lapsen valmiudet sekä tulevaisuuden mahdollisuudet.

Perhe

Lapsi on aina osa perhettä ja fysioterapiaa toteutetaan perhekeskeisesti. Ilman vanhempien sitoutumista fysioterapiaprosessiin ei lapsia voida mahdollisimman menestyksellisesti tukea fysioterapian keinoin.

Yhteistyö

Yhteistyön merkitys korostuu lasten fysioterapiassa, koska se vaatii lasten kuntoutuksessa erityistaitoja ja -tietoja. Erilaiset yhteistyön muodot toteutuvat moniammatillisessa työryhmässä, johon saattaa kuulua useita eri ammattiryhmiä eri tahoilta (mm. terveydenhuolto, sosiaalitoimi, koulutoimi, järjestöt, liikuntatoimi). Lasten kuntoutuksen verkostotyöskentely vaatii fysioterapeutilta laajaa tietämystä muiden ammattiryhmien (mm. lääkäri, psykologi, toimintaterapeutti, puheterapeutti, sosiaalityöntekijä, opettaja, kuraattori, avustaja) toiminnasta. Yhteistyöhön yhdistetään myös perheiden kanssa työskentely, jolloin perhetyömallit ja lasten vanhempien kanssa toimiminen asettavat omat vaatimuksensa vuorovaikutustaidoille.

Erikoisosaaminen lasten fysioterapiassa

Lasten fysioterapeutti

1. On kouluttautunut asiantuntijaksi hankkimalla hyvät teoreettiset lähtökohdat mm. seuraavilta alueilta koskien lapsia ja nuoria:
 - motorinen, kognitiivinen, sosiaalinen ja emotionaalinen kasvu ja kehitys
 - psykomotorinen oppiminen
 - oppimisen perusteet
 - biomekaniikka
 - kuormitusfysiologia
 - kliininen patofysiologia ja kipu
 - tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmät.
2. Pystyy luotettavasti ja monipuolisesti arvioimaan lasten liikkumis- ja toimintakykyä sekä suunnittelemaan tavoitteellisen fysioterapian kokonaisuuden omana vastuualueenaan osana perheen ja moniammatillisen työryhmän kanssa tehtyä kokonaissuunnitelmaa:
 - tietää mittaamisen yleiset teoreettiset perusteet ja tuntee erilaisia lasten liikkumis- ja toimintakyvyn arviointimenetelmiä arvioiden menetelmien validiteettia ja reliabiliteettia
 - käyttää lasten liikunta- ja toimintakyvyn arviointimenetelmiä säännöllisesti
 - pystyy tehtävän kannalta olennaiseen havainnointiin ja päättelyyn ongelman määrittämiseksi
 - arvioi kriittisesti tiedon/taidon soveltamismahdollisuuksia lasten liikkumis- ja toimintakyvyn tutkimisessa
 - asettaa toiminnalliset tavoitteet lapselle
 - osaa kirjata huomionsa selkeästi ja tulkita ne lasten vanhemmille sekä muille ammattihenkilöille
 - huolehtii fysioterapian seurannan toteutumisesta sekä tiedotuksesta ja jatkuvuudesta lapsen siirtyessä palveluyksiköstä toiseen.
3. Hallitsee syvällisesti ja laajasti lasten liikkumis- ja toimintakyvyn edistämisen menetelmät ja pystyy toteuttamaan tavoitteellisen fysioterapian kokonaisuuden:
 - tuntee erilaiset lähestymistavat, menetelmät, keinot ja niiden tieteelliset perusteet lasten fysioterapiassa ja on laaja-alaisesti koulutunut niihin
 - osaa perustellusti soveltaa oman työnsä kannalta olennaisia menetelmiä eri tilanteissa
 - osaa käyttää menetelmiä tuloksellisesti omassa työssään ja arvioi säännöllisesti fysioterapian vaikutuksia
4. Osaa integroida fysioterapian lapsen arkea tukevaksi toiminnaksi:
 - arvioi kriittisesti tiedon/taidon soveltamismahdollisuuksia fysioterapian toteutuksessa
 - osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida erilaisia fysioterapian muotoja kuten yksilö-, pari-, ryhmäterapioida sekä osaa toteuttaa moniammatillista terapiaa.
 - osaa järjestää ja ohjata lapsen toimintaympäristöä lapsen kehitystä tukevaksi
 - suunnittelee ja toteuttaa fysioterapian lapsen päivittäisiä toimintoja tukevaksi sekä fysioterapian siirtovaikutuksen lapsen arkeen
 - huomioi lapsen aktiivisena osallistujana oman taitoa lapsen motivoinnista ja sitouttamisesta rakentaen lapsen kanssa tarkoituksenmukaisen terapiasuhteen
 - huomioi arjesta selviytymistä oikea-aikaisten apuvälineratkaisujen avulla
 - tuntee vaihtoehtoisia kommunikaatiomenetelmiä ja osaa tarvittaessa konsultoida vuorovaikutuksen asiantuntijoita
 - tuntee soveltavan liikunnan mahdollisuudet sekä omalta osaltaan tukee lasten edellytyksiä ja mahdollisuuksia harrastustoimintaan
 - tuntee lasten oman toiminnan ohjauksen ja leikin teorioita ja soveltaa niitä työssään
 - ohjaa, informoi ja tukee lapsen kanssa toimivia lähihenkilöitä.
5. Osaa fysioterapiaprosessin aikana ohjata ja tukea lapsen ja vanhempien yhteistä toimintaa:
 - osaa tukea lapsen vanhempia lapsen tarkoituksenmukaisessa hoitamisessa
 - huomioi varhaisen vuorovaikutuksen merkityksen
 - huomioi mahdollisen kriisitilanteen vammaisen lapsen perheessä.
6. Tuntee omat ammattitaitonsa rajat:
 - hankkii tarvittaessa työnohjausta oman toimintansa, henkisten voimavarojensa ja sosiaalisten taitojensa tueksi
 - tuntee käyttämiensä menetelmien vasta-aiheet
 - konsultoi tarvittaessa muita asiantuntijoita ja ohjaa tarvittaessa lapsen toiselle asiantuntijalle
 - ristiriitatilanteissa pohtii asiaa moniammatillisen työryhmän ja perheen kanssa
 - huolehtii jatkuvasta kouluttautumisesta ja tietojen päivittämisestä.

7. Tuntee lasten kuntoutusajattelua ja -järjestelmiä huomioiden ne toiminnassaan:
 - lasten kuntoutuksen kokonaisuus ja oma vastuualue siinä
 - lasten palvelujärjestelmät ja lainsäädäntö sekä lasten oikeudet
 - kuntoutusparadigma ja lasten ICF
 - lasten kuntoutuksen linjaukset, suositukset ja hyvät käytännöt
 - fysioterapian eettiset ohjeet, ammattikuvauksen ja standardit soveltaen lasten alueelle
 - muut terapiat (mm. ratsastus-, musiikki-, toiminta- ja puheterapia)
 - lasten apuvälineteknologian kehitys
 - alueelliset ja valtakunnalliset verkostot.
8. Toimii laaja-alaisesti ammatillisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, hyödyntää asiantuntemustaan toimimalla kouluttajana/ohjaajana sekä omassa työyksikössään että valtakunnallisesti, visioi ja myötävaikuttaa omalla persoonallaan lasten fysioterapian työkäytäntöjen, koulutuksen ja tutkimuksen sekä kuntoutusyhteistyön kehittymiseen ja omaa jatkuvan oppimisen valmiuden.

Tuki- ja liikuntaelimityksen (TULE) fysioterapian erikoisasiantuntija

Tule-fysioterapian kuvaus

TULE-fysioterapia on fysioterapian erikoisala, joka on suuntautunut kaiken ikäisten henkilöiden tuki- ja liikuntaelimityksen toiminnan, toimintarajoitteiden ja kiputilojen fysioterapeuttiseen tutkimiseen, terapiaan, neuvontaan ja henkilöiden omatoimisen harjoittelun ohjaukseen. Erikoisala sisältää tuki- ja liikuntaelimityksen sairauksien, kiputilojen ja toimintarajoitteiden ennaltaehkäisyä, niiden korjauksen ja jäljellä olevan toimintakyvyn ylläpitämisen.

TULE-fysioterapian perusteena on tieto tuki- ja liikuntaelimityksen toiminnasta, toimintarajoitteiden ja kivun kehittymismekanismeista, eri kudonsvaurioiden paranemisprosesseista sekä liikkumisen ja toimintakyvyn palautumiseen vaikuttavista tekijöistä ja sekä terapeuttisen harjoittelun että erilaisten terapiamenetelmien perusteista.

Kliinisessä tutkimisessa ja terapiassa käytetään arviointi-, mittaus- ja terapiamenetelmiä, jotka perustuvat uusimpaan tieteelliseen tietoon tai vahvaan, luotettavaan kliiniseen näyttöön. Tutkimisessa ja terapiassa huomioidaan kunkin henkilön toimintaympäristön tarjoamat mahdollisuudet ja vaateet. Terapia suunnitellaan yksilöllisesti yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa muiden asiakkaan kuntoutusprosessiin osallistuvien kanssa. Fysioterapia voidaan myös liittää asiakkaan moniammatilliseen kuntoutusprosessiin.

Toimintaympäristö

Fysioterapeutit työskentelevät julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla. Toimipaikkoja ovat sairaalat, terveyskeskukset, kuntoutuslaitokset, yksityiset fysioterapialaitokset sekä järjestöjen ja liikuntatoimen toimipisteet. Toiminta voi tapahtua työsuhteessa tai yksityisenä ammatinharjoittajana.

Erikoisosaaminen

Tule-fysioterapian erikoisasiantuntija:

1. On perustutkinnon jälkeen hankkinut hyvät teoreettiset valmiudet käyttää työssään mm. seuraavia alueita:

- anatomia, biomekaniikka, fysiologia
- patofysiologia / neuropatofysiologia, kipufysiologia
- traumatologia, ortopedia, reumatologia
- liikuntalääketiede
- harjoitusfysiologia, motorinen oppiminen, ergonomia
- tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmät.

Teoriatiedon hallinta painottuu eri tavalla toimintaympäristön mukaan, mutta hyvää tiedon kokonaishallintaa tarvitaan kaikilla toimialueilla.

2. Hallitsee tule-asiakkaan tutkimisessa kliinisen päättelyn prosessin ja siihen liittyvät sekä fyysisen toiminta- ja suorituskyyvyn, eri toimintojen, liikkeiden ja kivun arviointi- ja mittausmenetelmät että hermo-, lihas- ja nivelrakenteiden yleiset ja spesifit manuaaliset testit toimintarajoitteiden selvittämiseksi:
 - on selvillä tutkimisen ja mittaamisen luotettavuuteen vaikuttavista tekijöistä tutkimistilanteessa ja pystyy lisäksi arvioimaan asiakkaan oireita ja löydöksiä suhteessa asiakkaan psykososiaalisiin ja ympäristötekijöihin sekä löydösten merkitystä asiakkaan sen hetkessä elämäntilanteessa
 - tietää ihmisen yleisen terveydentilan ja muiden sairauksien vaikutuksen tuki- ja liikuntaelimityksen toimintaan ja tunnistaa muuhun sairauteen viittaavat hälytysmerkit (oireet ja löydökset) sekä kivun kroonisoitumiseen liittyvät riskitekijät
 - osaa arvioida asiakkaan toimintaympäristössä esiintyvien kuormitustekijöiden vaikutusta asiakkaan fyysisen toimintakykyyn ja osaa ohjata näihin liittyviä korjaavia toimenpiteitä
 - pystyy hyödyntämään laboratorio- ja kuvantamistutkimusten tuloksia sekä niihin liittyviä lausuntoja
 - tehdessään johtopäätöksiä asiakkaan fysioterapeuttisen tutkimisen tuloksista tuntee yleisimpien lääkkeiden vaikutukset tuki- ja liikuntaelimityksen toimintaan ja toiminnan rajoituksiin

- tunnistaa erikoisalansa ja oman osaamisensa mahdollisuudet ja rajat sekä osaa tarvittaessa ohjata asiakkaan lisätutkimuksiin tai konsultaatioon asiakkaan tarpeen mukaiselle toiselle terveydenhuollon tai sosiaalialan asiantuntijalle käyttäen ja kehittäen sekä erikoisalansa että koko terveydenhuollon yhteistyöverkostoja.
3. Hallitsee monipuolisesti tule-asiakkaan fysioterapiassa käytettäviä terapeuttisen harjoittelun ja kivun hoidon menetelmiä sisältäen manuaaliset hermo-, lihas-, ja nivelrakenteiden käsittelyt:
- pystyy kliinisen tutkimisen ja johtopäätösten perusteella valitsemaan ja toteuttamaan kunkin tule-asiakkaan toimintakykyyn, toimintarajoitukseen tai kiputilaan sopivat, luotettavat fysioterapian menetelmät sekä ryhmä- ja omatoimisen harjoittelun ohjelmat
 - soveltaa asiakkaan ohjauksessa yksilöllisesti harjoitusfysiologian ja motorisen oppimisen perusteita sekä pystyy hyödyntämään ammattitaitoaan ja persoonallisuuttaan asiakkaan aktiviteetin motivoinnissa
 - hallitsee asiakkaan tilan seurantaan ja terapian arviointiin soveltuvat luotettavat menetelmät sekä hyvän kirjaamiskäytännön ja hyödyntää seurantaa sekä yksilöllisesti asiakkaan terapian toteutuksessa että yleisesti fysioterapian laadun arvioinnissa ja kehittämisessä
 - arvioi säännöllisesti fysioterapian menetelmien soveltuvuutta ja vaikuttavuutta käytettävissä olevan tiedon ja kokemuksen avulla
 - pystyy toimimaan erikoisalansa asiantuntijana asiakkaan moniammatillisessa kuntoutusprosessissa ja laatimaan asiantuntijalausannon asiakkaan tilasta ja kuntoutuksen tarpeesta fyysisen toiminta- ja suorituskyvyn osalta
 - jakaa osaamistaan oman ammattiryhmän sisällä sekä monialaisessa ja moniammatillisessa toimintaympäristössä.
4. Toimii asiantuntijana ammatillisissa työryhmissä ja hyödyntää asiantuntemustaan toimimalla kouluttajana / ohjaajana sekä omassa työyksikössään että paikallisesti ja valtakunnallisesti. Myötävaikuttaa omalla työllään ja persoonallaan TULE-fysioterapian työkäytäntöjen, koulutuksen, tutkimuksen ja kuntoutusyhteistyön kehittymiseen ja omaa jatkuvan oppimisen valmiuden.

Aikuisten neurologisen fysioterapian erikoisasiantuntija

Aikuisten neurologisen fysioterapian kuvaus

Neurologinen fysioterapia on fysioterapian erikoisala, joka on suuntautunut keskus- ja ääreishermostoperäisten sairauksien sekä oireyhtymien kuntoutukseen. Neurologista fysioterapiaa kuvaava piirre on eri sairauksien suuri lukumäärä ja niissä olevat erot sekä moninaisuus sisältäen äkillisesti alkavia ja vähitellen eteneviä sairauksia. Fysioterapian tavoitteena on äkillisen sairastumisen jälkeen aikaisemmin hallittujen taitojen uudelleen oppiminen sekä ajan myötä jäljellä olevien taitojen ja korvaavien menetelmien ja toimenpiteiden soveltaminen sekä sitä kautta toiminnallisuuden, itsenäisen suoriutumisen ja liikuntakyvyn parantuminen. Hitaasti etenevissä sairauksissa pyritään työkyvyn ylläpitämiseen, sairauden edetessä sosiaalisen toimintakyvyn edistämiseen sekä itsenäisen selviytymisen ja liikuntakyvyn säilymiseen niin kotona tai kodinomaisissa olosuhteissa kuin harrastuksissakin.

Neurologinen sairaus tai vamma vaikuttaa usein koko persoonaan, persoonalliseen ilmaisuun, vastaanottokykyyn, psyykkiseen prosessointiin sekä kognitiivisiin kykyihin, joiden huomiointi on kuntoutusmahdollisuuksien kannalta olennaista. Kuntoutumisen lähtökohtana ovat ihmisen omat voimavarat ja elämänpiiri. Terapia suunnitellaan yksilöllisesti yhdessä kuntoutujan sekä tarvittaessa hänen omaisensa kanssa ja tyypillisesti kuntoutus on moniammatillista. Kuntoutumisprosessiin kuuluu oikea-aikainen apuväline- ja kodinmuutosratkaisujen asiakaslähtöinen tekeminen.

Kuntoutujan toimintakyvyn ja siinä tapahtuvien muutosten toistuva arviointi toimii kliinisen päätöksenteon perustana ennen hoitajaksoa ja sen aikana. Neurologisessa fysioterapiassa käytetään erilaisia, mm. neurofysiologisiin tutkimuksiin ja motorisen oppimisen teorioihin perustuvia terapiamenetelmiä. Fysioterapeutin on kyettävä suunnittelemaan fysioterapian toteutus kuntoutujan yksilöllisten tarpeiden mukaan tuntien eri terapiamenetelmien mahdollisuudet ja rajoitukset. Lisäksi neurologian alueella toimivan fysioterapian tulee omata teoreettista tietoa mm. biomekaniikasta, kuormitusfysiologiasta, neuropatofysiologiasta, oppimisen neurologisista perusteista (neurofysiologia ja neuropsykologia), motorisesta oppimisesta ja toimintakyvyn arviointimenetelmistä.

Toimintaympäristö

Fysioterapeutit työskentelevät julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla. Toimipaikkoja ovat esimerkiksi erikoissairaanhoido, terveyskeskukset, kuntoutuslaitokset tai yksityiset fysioterapialaitokset. Toiminta voi tapahtua myös asiakkaan kotona. Fysioterapeutti voi olla työsuhteessa tai toimia itsenäisenä ammatinharjoittajana. Yhteistyötä tehdään mm. kuntien liikuntatoimen, kotipalvelun, kotisairaanhoidon, seurakunnan ja eri harrastusjärjestöjen kanssa.

Erikoisosaaminen

Aikuisneurologisen fysioterapian erikoisasiantuntija:

1. On peruskoulutuksen jälkeen hankkinut hyvät teoreettiset lähtökohdat ja käyttää työssään mm. seuraavia alueita:
 - biomekaniikka
 - kuormitusfysiologia
 - kliininen patofysiologia/neuropatofysiologia
 - oppimisen neurologiset perusteet (neurofysiologia, neuropsykologia)
 - motorinen oppiminen
 - tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmät
2. Pystyy luotettavasti ja monipuolisesti arvioimaan aikuisneurologisen asiakkaan liikunta- ja toimintakykyä sekä suunnittelemaan tavoitteellisen fysioterapian kokonaisuuden:
 - käyttää liikunta- ja toimintakyvyn arviointimenetelmiä säännöllisesti tietäen mittaamisen yleiset teoreettiset perusteet, tuntien kattavasti erilaisia arviointimenetelmiä ja arvioiden jatkuvasti käyttämiensä menetelmien validiteettia ja reliabiliteettia
 - pystyy tehtävän kannalta olennaiseen havainnointiin fysioterapeutin ongelman määrittämiseksi
 - arvioi kriittisesti tiedon / taidon soveltamis mahdollisuuksia liikunta- ja toimintakyvyn tutkimisessa.

3. Hallitsee syvällisesti ja laajasti aikuisneurologisen asiakkaan liikunta- ja toimintakyvyn harjoittamisen menetelmät ja pystyy toteuttamaan tavoitteellisen fysioterapian kokonaisuuden:
 - tuntee eri neuroterapiat sekä niiden tieteelliset perusteet ja on laaja-alaisesti kouluttautunut niihin
 - osaa perustellusti soveltaa oman työnsä kannalta olennaisia menetelmiä eri tilanteissa
 - osaa käyttää menetelmiä tuloksellisesti omassa työssään ja arvioi säännöllisesti fysioterapian vaikuttavuutta yksilöllisesti
 - arvioi kriittisesti tiedon / taidon soveltamismahdollisuuksia fysioterapian toteutuksessa.
 - jakaa osaamistaan oman ammattiryhmän sisällä sekä monialaisessa ja moniammatillisessa toimintaympäristössä
4. Tuntee kuntoutusjärjestelmiä, huomioi ne toimintaansa ja seuraa niissä tapahtuvia muutoksia, mm.
 - muut terapiat (mm. toiminta- ja puheterapia, neuropsykologia, apuvälineteknologia)
 - kuntoutuksen palvelujärjestelmät ja lainsäädäntö
 - potilaan oikeudet
 - kuntoutuksen suunnittelu ja alueelliset verkostot
 - osallistuu kuntoutusyhteistyön kehittämiseen alueellisesti ja valtakunnallisesti.
5. Toimii laaja-alaisesti ammatillisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, hyödyntää asiantuntemustaan toimimalla kouluttajana/ohjaajana sekä omassa työyksikössään että alueellisesti ja valtakunnallisesti. Myötävaikuttaa omalla persoonallaan aikuisneurologisen fysioterapian työkäytäntöjen, koulutuksen ja tutkimuksen sekä kuntoutusyhteistyön kehittämiseen ja omaa jatkuvan oppimisen valmiuden.

Perusterveydenhuollon fysioterapian erikoisasiantuntija

Perusterveydenhuollon fysioterapian kuvaus

Perusterveydenhuollon fysioterapia perustuu terveydenhuoltolakiin (STM 2011) kansalaisten peruspalveluna. Toimintaa ohjaavat terveyspalveluja tuottavien organisaatioiden strategiset linjaukset terveyspalveluiden toteuttamiseksi.

Perusterveydenhuollossa fysioterapeutti edistää väestön terveyttä ja toimintakykyisyyttä asiakaslähtöisesti. Työ painottuu terveyden edistämiseen ennaltaehkäisy-, varhaisen puuttumisen ja itsehoidon tukemisen kautta. Toiminta on asiakkaan / potilaan (jatkossa asiakkaan) liikkumis- ja toimintakykyä parantavaa tai ylläpitävää. Toiminnassa huomioidaan eri väestöryhmien tarpeet ja ennakoidaan väestörakenteen muutoksen aiheuttamia vaikutuksia fysioterapiapalveluiden kannalta. Fysioterapeuttinen osaaminen on laaja-alaista käsittäen eri asiakasryhmiä eri ikäryhmistä. Työssä sovelletaan tutkittua tietoa ja noudatetaan Hyvä fysioterapiakäytäntö- ja Käypä hoito -suosituksia.

Työn ja toiminnan kehittäminen on oleellinen osa perusterveydenhuollossa työskentelevän fysioterapeutin työtä. Työn kehittämisessä korostuvat palveluiden saatavuus, laatu ja tasavertaisuus sekä fysioterapeuttien osaamisen tehokas hyödyntäminen moniammatillisessa ympäristössä. Kehittämistyötä tehdään hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden suuntaisesti. Kehittämisessä johtotähtenä ovat palveluiden asiakaslähtöisyys ja asiakkaan omatoimisuuden tukeminen. Kehittäminen kohdistuu fysioterapia-toiminnan lisäksi yhteistyön kehittämiseen eri toimijoiden kanssa asiakkaan eduksi.

Toimintaympäristö

Fysioterapeutit työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla. Työympäristönä perusterveydenhuollon fysioterapeutilla ovat erilaiset julkisen sektorin toimijat esim. terveyskeskuksissa avofysioterapiassa, osastoilla, sairaaloissa, hoitolaitoksissa tai kotihoidossa. Lisäksi perusterveydenhuollon palveluita voidaan antaa työterveyshuollossa ja yksityisillä lääkäriasemilla. Perusterveydenhuollon toimintaympäristössä korostuvat asiakkaiden terveyden ja toimintarajoitteiden moniulotteisuus, moniammatillinen yhteistyö sekä organisaatioiden rajojen yli toimiminen.

Työ on toimimista osana terveydenhuollon ja kuntoutuksen laajempaa verkostoa. Toimintaympäristölle leimautavaa on jatkuva muutos.

Erikoisosaaminen

Teoreettinen osaaminen

- On hankkinut laajat teoreettiset lähtökohdat täydentämällä fysioterapeutin perustutkinnon jälkeen tietojaan laaja-alaisesti huomioiden oman työn tarpeet.
- Seuraa fysioterapian ja kuntoutuksen tieteellistä tutkimusta ja kuntoutuksen lainsäädännössä tapahtuvia muutoksia.
- Pystyy soveltamaan teoreettista tietoaan asiakkaan hyväksi.

Kliininen osaaminen

- Oma laaja-alaisen kliinisen osaamisen ja sen lisäksi pystyy osoittamaan syvemmän perehtyneisyytensä vähintään yhden asiakasryhmän kohdalla (esim. TULE, aikuisten neurologia, lasten fysioterapia jne.).
- Pystyy fysioterapeuttisen tutkimisen ja kliinisen päättelyprosessin myötä palvelemaan asiakasta ohjaus- ja neuvontapainotteisesti tukien asiakkaan omaa aktiivisuutta.
- Pystyy asiakaslähtöisesti arvioimaan asiakkaan toimintakykyä käyttämällä luotettavia mittaus- ja arviointimenetelmiä.
- Omaa kyvyn tunnistaa ja täsmentää asiakkaan tarpeet yhdessä asiakkaan ja/tai hänen omaisensa kanssa sekä asettaa tavoitteet yhteistyössä asiakkaan kanssa.
- Pystyy laatimaan asiakkaalle tavoitteellisen fysioterapia-suunnitelman osana kuntoutus-suunnitelmaa ja pystyy arvioimaan suunnitelman toteutumista.
- Pystyy valitsemaan päteviä ja luotettavia menetelmiä fysioterapian toteutuksessa.
- Dokumentoi työnsä asianmukaisesti ja luotettavasti.
- Pystyy tuottamaan asiakkaan ohjaukseen ja terapiaan liittyvää tukimateriaalia.
- Jakaa osaamistaan oman ammattiryhmän sisällä sekä monialaisessa ja moniammatillisessa toimintaympäristössä.

Kuntoutusjärjestelmä osaaminen

- Tunnistaa asiakkaiden terveyden ja toimintarajoitteiden moniulotteisuuden ja tuntee palvelujärjestelmää voidakseen ohjata asiakkaan tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin.
- Osaa hyödyntää moniammatillisuuden ja verkostot asiakkaan eduksi.
- Tuntee laaja-alaisesti kuntoutusjärjestelmiä ja osaa toimia asiantuntijana erilaisissa työryhmissä.
- Seuraa ajantasaisesti kuntoutusjärjestelmissä tapahtuvia muutoksia. Ymmärtää niiden vaikutuksen asiakkaan näkökulmasta palveluiden käyttäjänä.

Työn kehittämisosaaminen

- Hahmottaa perusterveydenhuollon fysioterapiatoiminnan osana laajempaa kokonaisuutta. Tunnistaa julkisen sektorin tulevaisuuden haasteet ja ymmärtää toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten merkityksen fysioterapiatoiminnan kehittämisessä ja vaikutukset fysioterapeuttiseen ydinosaamiseen perusterveydenhuollossa.
- Pystyy osallistumaan kehittämis- ja/tai tutkimusprojekteihin.
- Pystyy soveltamaan kehittämisprojektien tuloksia työssään.
- Kehittämisen tulokset hyödyttävät laajempaa toimijakuntaa (alueelliset toimijat, kansalliset toimijat, kansainväliset toimijat). Tuloksia raportoidaan avoimesti julkisen sektorin toimijoille ja eri yhteistyötahoille.
- Edistää fysioterapian tunnettuutta verkostoissa perusterveydenhuollossa ja yhteistyötahojen piirissä.
- Edistää fysioterapeuttien osaamisen tehokkaampaa / parempaa hyödyntämistä perusterveydenhuollossa.

Osaamisen jakaminen/kouluttaminen verkostoissa

- Vaikuttaa oman alansa kehittymiseen, toimii ammatillisissa verkostoissa ja on aktiivinen tiedon välittäjä.
- Tuntee vastuunsa osaamisen jakamisessa: toimii yhteistyössä fysioterapeutteja kouluttavien oppilaitosten kanssa ja osallistuu opiskelijaohjaukseen.
- Jakaa osaamistaan oman ammattiryhmän sisällä sekä monialaisessa ja moniammatillisessa toimintaympäristössä.

Työfysioterapian erikoisasiantuntija

Työfysioterapian kuvaus

Työterveyshuollon toimintaa ja sisältöä säätelevät työterveyshuoltolaki (1383/2001) ja laki työterveyshuoltolain 3 §:n muuttamisesta (555/2021).. Toimintaa ohjaavat uudistettu Valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta (708/2013) ja sen pohjalta laadittu Hyvä työterveyshuoltokäytäntö -opas (Sosiaali- ja terveysministeriö ja Työterveyslaitos, 2014). Työterveyshuollossa toimivat seuraavat työterveyshuollon ammattihenkilöt: lääkärit, terveydenhoitajat ja fysioterapeutit sekä työterveyshuollon asiantuntijoista pääasiassa psykologit ja sosiaalialan asiantuntijat.. Heidän asiakkanaan ovat sekä organisaatiot että niiden työntekijät.

Työterveyshuollolla tarkoitetaan työnantajan järjestettäväksi säädettyä työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden toimintaa, jolla edistetään työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä, työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, työyhteisön toimintaa sekä työntekijöiden terveyttä ja työ- ja toimintakykyä. Työfysioterapeutti työskentelee oman alansa asiantuntijana työterveyshuollon tiimissä sekä tekee yhteistyötä asiakasorganisaatioiden ja muiden terveydenhuollon sekä työsuojelun edustajien kanssa.

Työfysioterapeutin työ perustuu asiakasorganisaatioiden toiminnan ja tarpeiden sekä työntekijöiden työn tuntemukseen. Työterveyshuollon suunnittelun ja toiminnan lähtökohta on työpaikkaselvitys, jonka avulla tarvittavat tiedot työstä kerätään. Työfysioterapeutti tuntee työn ja tuki- ja liikuntaelimestön sekä sydän- ja verenkiertoelimestön terveyden ja toimintakyvyn väliset yhteydet. Hän arvioi työympäristöä, työvälineitä sekä työmenetelmiä. Työfysioterapeutti antaa kehittämisehdotuksia ergonomiasta sekä terveys- ja turvallisuusriskien arvioinnista. Työfysioterapia painottuu ennaltaehkäisevään toimintaan.

Työfysioterapeutti arvioi yksilöiden työn fyysistä kuormittavuutta ja työntekijöiden fyysistä toiminta- ja työkykyä. Hänen tavoitteenaan on työntekijöiden terveyden sekä työ- ja toimintakyvyn edistäminen, tukeminen ja seuranta sekä lyhyt- tai pitkäkestoisen työkyvyttömyyden ehkäisy työntekijän työuran kaikissa vaiheissa. Hän antaa ohjeita, neuvoja ja suosituksia sovittaakseen yhteen työntekijöiden voimavaroja ja työn kuormitustekijöitä siten, että työ on turvallista, fyysiseltä kuormittavuudeltaan sopivaa ja tuottavaa. Työssään hän soveltaa tutkittua tietoa ja Käypä hoito -suosituksia.

Toimintaympäristö

Työfysioterapeutti työskentelee yritysten omilla tai yritysten yhteisillä työterveysasemilla, yksityisillä lääkäriasemilla, hyvinvointialueen terveydenhuollon toimintayksikössä (terveyskeskukset, liikelaitokset), yrittäjinä tai ammatinharjoittajina. Palveluita annetaan esimerkiksi työfysioterapeutin vastaanotolla, työntekijän työpaikalla sekä kuntoutuskeskuksissa. Toimintatapa on asiakaslähtöinen ja prosessimainen. Toimintaympäristössä korostuu ratkaistavien ongelmien moniulotteisuus, jatkuva muutos, moniammatillinen yhteistyö, organisaatioiden rajojen yli toimiminen ja oman toiminnan kehittäminen osana työterveyshuollon kokonaisuutta. Työterveyshuolto toimii yhteistyössä perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja kuntoutuksen kanssa.

Erikoisosaaminen

Teoreettinen osaaminen:

- On hankkinut laajat teoreettiset tiedot työn ja terveyden sekä työkyvyn välisistä yhteyksistä ja niiden hallinnasta erikoisalaan liittyvän työterveyshuollon pätevoittävän koulutuksen lisäksi.
- Ylläpitää ja päivittää säännöllisesti työterveyshuollon osaamistaan laaja-alaisesti huomioiden oman työnsä tarpeet.
- Tuntee työterveyshuoltoa säätelevät kansalliset lait, asetukset ja ohjeet sekä työympäristöön ja työvälineisiin liittyvät EU-direktiivit ja standardit.
- Seuraa aktiivisesti fysioterapian, työfysioterapian ja työterveyshuollon tieteellistä tutkimusta ja soveltaa teoreettista tietoaan asiakasorganisaatioidensa ja niiden työntekijöiden hyväksi.
- Tuntee organisaatioiden toiminnan ja yritystoiminnan keskeiset lainalaisuudet.

Kliininen osaaminen:

- Tuntee asiakasorganisaatioissaan tehtävien töiden vaatimukset, kuormitustekijät, organisaatiokulttuurin ja toimintatavat, ja toimii näiden tietojen perusteella suunnitelmallisesti ja asiakaslähtöisesti.

- Tekee tavoitteellista yhteistyötä sekä työterveyshuollon eri ammattiryhmien, että asiakasorganisaatioiden kanssa.
- Suunnittelee ja tekee tavoitteellista yhteistyötä asiakasyrityksen johdon ja henkilöstöhallinnon kanssa.
- Suunnittelee työfysioterapiatoiminnan osaksi työterveyshuollon moniammatillista toimintaa, perustelee työfysioterapeutin asiantuntemuksen tarpeen sekä toteuttaa vaikuttavia, kustannustehokkaita toimenpiteitä.
- Tuottaa laadukkaita työfysioterapian palveluita.
- Ohjaa asiakkaitaan fysioterapeuttisen tutkimisen perusteella tuki- ja liikuntaelinten sekä hengitys- ja verenkiertoelinten toimintakyvyn ylläpitämisessä, parantamisessa ja niiden toimintakyvyn heikentymisen ehkäisyssä.
- Arvioi konsultaatiotarpeen erilaisissa työntekijän työkykyä heikentävissä tai uhkaavissa tilanteissa, vammoissa, oireissa tai sairauksissa.
- Soveltaa aktiivisesti tutkimustietoa työssään.
- Dokumentoi työnsä asianmukaisesti.
- Toimii asiantuntijana erilaisissa työryhmissä.
- Jakaa osaamistaan sekä oman ammattiryhmän että laajemmin työterveyshuollon sisällä.

Osaamisen jakaminen/kouluttaminen verkostoissa:

- Jakaa osaamistaan kouluttamalla, tuottamalla julkaisuja sekä verkostoitumalla oman ammattiryhmänsä sisällä ja moniammatillisessa toimintaympäristössä.
- Edistää toiminnallaan työfysioterapian kehittämistä, asemaa ja tunnettuutta.
- Julkaisee tutkimus- ja kehittämistyönsä tuloksia artikkeleiden, tutkimusraporttien, julkaisujen, kongressiesitelmien tai postereiden muodossa.

Verkosto-osaaminen:

- Tekee työpaikan tarpeista lähtevää, suunnitelmallista ja moniammatillista yhteistyötä työsuojeluviranomaisten, perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, kolmannen sektorin ja kuntoutuksen kanssa työterveyshuollon tiimissä.
- Tuntee perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon hoitoketjut, kolmannen sektorin ja kuntoutuksen palvelujärjestelmän antaakseen työntekijöille oikea-aikaisia palveluja ja voidakseen ohjata heidät tarvittaessa fyysisen työ- ja toimintakyvyn palautumista tukevan avun piiriin.
- Tuntee paikalliset liikuntapalvelut ja tekee yhteistyötä liikunnan ammattilaisten kanssa sekä ohjaa työntekijöitä työkykyä ylläpitävän liikunnan pariin.
- On rakentanut moniammatilliset verkostot, joita hyödyntää sekä asiakasorganisaation että sen työntekijöiden hyväksi

Työn kehittämisosaaminen:

- Seuraa omaa toimintaansa, arvioi sen laatua ja vaikuttavuutta sekä kehittää työtään osana työterveyshuollon kokonaisuutta.
- Osallistuu tutkimus- ja kehittämistyöhön omassa tai asiakasorganisaatiossaan tai erilaisissa verkostoissa.
- Soveltaa kehittämisprojektien tuloksia työssään.
- Kehittää toimintansa kustannustehokkuutta ja laatua.

Kipufysioterapian erikoisasantuntija

Kipufysioterapian kuvaus

Kivunhoito on yksi terveyden- ja sairaanhoidon keskeisistä tehtävistä, jonka tavoitteena on turvata asiakkaan/potilaan (jatkossa asiakas) asemasta ja oikeuksista säädettyjen lakien sekä hoitotakuun mukainen laadukas, yksilöllinen kivunhoito.

Kipufysioterapia on fysioterapian erikoisala, jossa suunnitellaan, kehitetään sekä toteutetaan akuutin ja kroonisen kivunhoidon näyttöön perustuvaa fysioterapiaa asiakaslähtöisesti. Kipufysioterapian erikoisasantuntijana fysioterapeutti on mukana ennaltaehkäisemässä ja edistämässä hoitosuosituksen kivunhoitokäyttöä sekä kehittämässä alan koulutusta ja tutkimusta. Valtiovallan lisäksi toimintaa ja kehitystyötä ohjaavat kansallisten ja kansainvälisten kivun tutkimuksessa sekä opetuksessa toimivien järjestöjen julkaisemat ohjeet ja suositukset. Moniammatillinen Suomen Kivuntutkimusyhdisty (SKTY) on WHO:n alaisen IASP:N (International Association for the Study of Pain) jäsen. World Physiotherapyssa kipufysioterapian yhdysverkkona toimii PTP (WP Physical Therapy Pain Network).

Kipu ymmärretään moniulotteisena ja kulttuurisidonnaisena kokemuksena, joka pahimmillaan aiheuttaa pysyviä muutoksia ihmisen toimintakykyyn. Kivun ja kiputyyppien tunnistaminen sekä asiakkaan yksilölliset tarpeet ovat kipufysioterapian päätöksenteon perusta. Asiakkaan ja hänen läheisensä osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia tuetaan. Fysioterapian toteuttamista ohjaavat yhteisesti laaditut ja kaikkien tiedossa olevat tavoitteet. Kipufysioterapian tavoitteena on säilyttää, ylläpitää/palauttaa ja parantaa asiakkaan toimintakykyä niin, että hän selviää sekä päivittäisen elämän että työelämän haasteista. Kipuasiakkaan hoitaminen on moniammatillista terveyden edistämistä saumattomassa palveluketjussa, jota ohjaa kuntouttava työote biopsykososiaalisessa viitekehyksessä. Kipufysioterapeuttinen osaaminen täydentää ja laajentaa moniammatillista työryhmää.

Toimintaympäristö

Kipufysioterapeutit työskentelevät julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla. Toimipaikkana voi olla perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoito, kuntoutuslaitos, yksityinen fysioterapialaitos tai kivunhoidon yksikkö. Fysioterapeutti voi olla työsuhteessa, yrittäjänä tai it-

senäisenä ammatinharjoittajana. Pitkittyneeseen kipuun ja toimintakyvyn menetykseen liittyy usein taloudellisia, sosiaalisia ja psyykkisiä ongelmia. Kipufysioterapeutin on tärkeää tuntea eri asiakas- ja ikäryhmien kipuun liittyvät erityishaasteet toimintaympäristönsä painotuksen mukaan (esim. krooniset kipupotilaat, kipu neurologisissa sairauksissa, fibromyalgia ja reuma, tuki- ja liikuntaelinkivut, lantionpohjakivut, kasvokivut, postoperatiivinen kipu, syöpäkivut...). Kipuasiakkaan fysioterapia edellyttää usein moniammatillista ja monialaista työskentelytapaa, jossa tulee huomioidaan asiakas lähipiireineen.

Erikoisosaaminen

Teoreettinen osaaminen

Kipufysioterapian erikoisasantuntija:

- on suorittanut erikoisalaan liittyvän jatkotutkinnon esimerkiksi erikoistumisopinnot tai (ylemmän) korkea-koulututkinnon ammattitutkinnon jälkeen
- on säännöllisesti lisännyt ja päivittänyt teoriaosaamistaan asiantuntijuuteen liittyvissä jatko- ja täydennyskoulutuksissa
- hallitsee laaja-alaisesti kivun anatomiaa, fysiologiaa, patofysiologiaa ja epidemiologiaa sekä osaa soveltaa teoriaosaamistaan kipuasiakkaan fysioterapeuttiseen tutkimiseen, kliiniseen päätelyyn, terapiaosaamiseen ja asiakkaan ohjaamiseen
- tunnistaa kivun kokemiseen, kroonistumiseen ja komplisoitumiseen vaikuttavat kulttuurisidonnaiset, psykososiaaliset ja fysiologiset tekijät, kuten mieliala, pelot, aiemmat kipukokemukset, opitut käyttäytymismallit, sensitisoituminen ja autonomisen hermoston herkistyminen
- tuntee kivun erityispiirteet ja osaa kivun luokiteluperiaatteet
- omaa toimintaympäristönsä edellyttämät tiedot kivun hoidossa käytettävistä fysioterapiamenetelmistä sekä tuntee kivunhoitoon soveltuvat apuvälineet
- tuntee käytössä olevan kivun lääkehoidon pääperiaatteet; kipulääkkeiden ottotavat, vaikutustavat ja vaikutusajat sekä lääkkeiden poistumisen elimistöstä. Erikoisasantuntijan tulee tuntea myös keskeisimmät kipulääkkeiden käytön vastaaiheet ja yhteisvaikutukset sekä lääkkeiden vaikutuksen fysioterapian toteutukseen

- tuntee peruspiirteet kivun invasiivisesta hoidosta ja hoitojen vaikutuksista asiakkaan tilaan sekä fysioterapian mahdollisuuksista tukea kivunhoitoa laaja-alaisesti.

Kliininen osaaminen

Kipufysioterapian erikoisasantuntija:

- on toiminut fysioterapeuttina vähintään viisi vuotta, joista kolme vuotta erikoisalalla
- osaa tuottaa laadukkaita kipufysioterapian palveluita integroimalla näyttöön perustuvaa tietoa käytännön työhön
- osaa perustella ja valita tarkoituksenmukaiset fysioterapiamenetelmät asiakkaan kliinisen tutkimisen, biopsykososiaalisen tilanteen, näyttöön perustuvan tiedon ja kliinisen päättelyn pohjalta omaa hyvän ammatillisen itsetuntemuksen ja empatiakyvyn sekä pystyy arvioimaan ja ratkaisemaan eettisiä kysymyksiä
- toteuttaa kuntouttavaa työtettä
- pystyy valitsemaan päteviä ja luotettavia mittareita kivun ja kipupotilaan toimintakyvyn arviointiin ja mittaamiseen
- osaa tunnistaa ja täsmentää asiakkaan kivun hoitoon liittyvät tekijät yhdessä asiakkaan ja/tai hänen omaisensa kanssa
- pystyy laatimaan tavoitteellisen fysioterapiasuunnitelman osana asiakkaan kuntoutussuunnitelmaa
- hallitsee toimintaympäristössään tarvittavat kivunhoito-ohjelmat ja fysioterapiamenetelmät kuten:
 1. ohjaus ja neuvonta kipumekanismeista, aktiivisesta itsehoidosta, apuvälineistä, teipauksista, päivittäisistä toimista ja ergonomiasta
 2. manuaalinen terapia kivunhoidossa; myofaskiaaliset-, lymfa- ja nivelkäsittelyt sekä neurodynamiikka
 3. terapeuttinen harjoittelu; kehon hahmottaminen, asennon ja liikkeen hallinta, fyysinen suorituskyky, toiminta- ja työkyky
 4. stimulaatiohoidot; TENS, akupunktio, biopalauteavusteinen harjoittelu ja funktionaalinen elektro-stimulaatio
 5. termiset kivunhoidot
 6. rentoutusmenetelmät ja psykofyysiset kivunhallintamenetelmät
 7. kognitiivis-behavioraalinen fysioterapia
 8. ryhmämuotoinen kipukuntoutus, kipuryhmätoiminta.
- dokumentoi työnsä asianmukaisesti ja luotettavasti
- pystyy tuottamaan tukimateriaalia työssään

- tuntee kivun lääkehoidon periaatteet, vaikutusmekanismit ja vaikutukset fysioterapian toteuttamiseen
- pystyy toimimaan asiantuntijana kivunhoidon erityiskysymyksissä.

Kuntoutusjärjestelmäosaaminen

Kipufysioterapian erikoisasantuntija:

- hallitsee laaja-alaisesti moni ammatilliset verkostot kyeten toimimaan oman erikoisalansa asiantuntijan asiakaslähtöisestä näkökulmasta
- seuraa ja tuntee laaja-alaisesti kivunhoitoa ja sen kehittymistä sekä kykenee toimimaan asiantuntijana erilaisissa työryhmissä
- hallitsee pääpiirteittäin kuntoutuksen palvelujärjestelmän lainsäädännön sekä potilaan oikeudet kyeten arvioimaan myös eettisiä näkökohtia.

Työnkehittämisosaaminen

Kipufysioterapian erikoisasantuntija:

- seuraa aktiivisesti kipufysioterapiaan liittyviä julkaisuja, kehittämis- ja/tai tutkimusprojekteja sekä osallistuu niiden suunnitteluun ja toteutukseen
- soveltaa kehittämisprojektien tuloksia työssään
- edistää hyvän fysioterapiakäytännön mukaista kivun hoitoa eli tieteelliseen näyttöön ja kliiniseen kokemukseen perustuvien kivunhoitomenetelmien hyödyntämistä fysioterapiassa
- edistää kivun hoitomenetelmien tunnettuutta organisaatioissa ja koulutuksissa
- kykenee omien työtapojensa kriittiseen arviointiin ja kehittämiseen
- osaa tehdä moniammatillista yhteistyötä ja toimia aktiivisesti verkostoissa.

Osaamisen jakaminen / kouluttaminen verkostoissa

Kipufysioterapian erikoisasantuntija:

- tuntee vastuunsa osaamisen jakamisessa hyödyntäen asiantuntemustaan
- toimii erikoisalansa kouluttajana/ohjaajana mm. yhteistyössä hoitolaitosten, sairaaloiden ja oppilaitosten kanssa
- vaikuttaa oman erityisalansa kehittämiseen, toimii ammatillisissa verkostoissa ja on aktiivinen tiedon kerääjä/välittäjä
- toimii aktiivisesti ulospäin suuntautuen kivunhoidon osaamisen jakajana niin oman organisaation sisällä kuin ulospäin erilaisissa viiitekehyksissä; sekä monialaisessa ja moniammatillisessa toimintaympäristössä että yksilöllisesti asiakastilanteessa.

Eläinten fysioterapian erikoisasiantuntija

Tässä eläinten fysioterapian kuvauksessa viitattaessa ”fysioterapeuttiin”, tarkoitetaan eläinten fysioterapiaa tekevää, laillistettua fysioterapeuttia, joka on täydentänyt ammattitaitoaan eläinfysioterapiaopinnoilla (30op). Lisäksi, puhuttaessa jatkossa ”fysioterapiasta”, tarkoitetaan nimenomaisesti eläimille tehtävää fysioterapiaa.

Samoin tässä kuvauksessa käsite ”käyttäjä” kuvaa henkilöä, joka omistaa eläimen, tai toimii pääasiallisena kuntoutuksen toteuttajana eläimen omistajan luvalla. Eläimen omistajalla on päätösvalta eläintä koskeissa hoidollisissa asioissa. Kuitenkin on mainittava, että eläimen omistaja ei ole aina eläimen ”käyttäjä”. Riippuen eläimen työtehtävistä, pääasiallinen eläimeen ja eläimen toimintaan vaikuttava henkilö voi olla mm. työkoiran ohjaaja, avustajakoiran käyttäjä, sijoituskoiran haltija, hevosen ratsastaja/ohjastaja/hoitaja/valmentaja tai muu vastaava henkilö. Jatkossa kriteeristöissä käytetään käsitettä ”käyttäjä” tarkoittaessa edellä mainittuja eläimen kanssa toimivia henkilöitä.

Eläinten fysioterapian kuvaus

Eläinten fysioterapeutti voi toimia monialaisesti fysioterapian ja eläinlääkinnän eri toimialojen osana. Fysioterapeutti voi toimia potilastyössä niin pieneläinten, eksoottisten eläinten, hevosten, kuin tuotantoeläintenkin terveyden hoidon parissa. Fysioterapeutti voi toimia myös hallinnollisissa tehtävissä, tutkimuksessa, sekä konsultoiivissa ja asiantuntijatehtävissä. Fysioterapeutti toimii moniammatillisissa tiimeissä.

Eläinten fysioterapia on fysioterapian erikoisala, joka on suuntautunut eläinten tuki- ja liikuntaelimestön, hengitys- ja verenkiertoelimestön sekä keskus- ja ääreishermoston toiminnan, toimintarajoitteiden ja kiputilojen fysioterapeuttiseen tutkimiseen ja terapiaan sekä eläimen omistajan ohjaukseen ja neuvontaan. Erikoisalalla toimiminen vaatii osaamista hermoston, tuki- ja liikuntaelimestön sekä sisäelimestön sairauksista, kivusta ja sen hoidosta, toimintarajoitteiden ennaltaehkäisystä ja hoitamisesta sekä olemassa olevan toimintakyvyn ylläpitämisestä, kuten tietotaitoa urheiluvan/kilpailuvan/työtä tekevän eläimen vammojen ennaltaehkäisystä ja suorituskyvyn ylläpitämisestä sekä kehittämisestä.

Fysioterapeutin tietoperustan (fysioterapiatiede) lisäksi eläinten fysioterapiassa tarvitaan tietoa eri lajien anatomia ja fysiologiasta, neliraajaisesta liikkumisesta, laji-

tyypillisestä käyttäytymisestä sekä eläinten oppimisesta. Eläinten fysioterapia sisältää oman ammatin ydinosaamisen lisäksi ymmärryksen eläimen ja eläimen kanssa toimivien henkilöiden kanssa toimimisesta, moniammatillisesta yhteistyöstä sekä eläinten hyvinvointia edistävistä ja rajoittavista tekijöistä.

Kliinisessä tutkimisessa ja terapiassa käytetään arviointi-, mittaus- ja terapiamenetelmiä, jotka perustuvat tieteelliseen näyttöön tai vahvaan/luotettavaan kliiniseen kokemukseen. Terapia suunnitellaan yksilöllisesti eläimen kanssa toimivan henkilön ja tarvittaessa muiden asiakkaan kuntoutusprosessiin osallistuvien ammattilaisten kanssa. Sairas eläin ohjataan fysioterapiaan eläinlääkärin lähetteellä, kun taas tiedettävästi terve eläin voi saada fysioterapiaa ilman lähetettäkin.

Eläinten fysioterapiassa tulee hallita hoidettavana olevan eläimen laji- ja rotutyypillinen käyttäytyminen ja lajityypilliset tarpeet. Lajityypillisen käyttäytymisen tuntemuksen merkitys korostuu eläinten fysioterapiassa, koska se on edellytys eläinten kuntoutukselle, vaatien erityistaitoja ja -tietoja.

Eläinten fysioterapeutin toimintaympäristö

Fysioterapeutit voivat työskennellä yksityisellä sektorilla tuottaen palvelua toisen palveluksessa, ammatinharjoittajana tai omana yritystoimintana, toimien omassa tai toisen yrityksen vastaanottotiloissa, eläinlääkäriasemien, eläinklinikoiden ja/tai eläinsairaaloiden yhteydessä sekä koti- ja tallikäynteinä. Fysioterapeutit voivat toimia myös julkisen sektorin työpaikoissa.

Eläinten fysioterapiassa tulee huomioida eläimen sekä eläimen kanssa toimivan käyttäjän asuinympäristö, toimintaympäristö, eläimen työtehtävä sekä niin omistajan kuin eläimen voimavarat sekä elämäntilanne. Tutkimisessa ja terapiassa huomioidaan eläimen lajityypillinen käyttäytyminen ja tarpeet sekä toimintaympäristön tarjoamat mahdollisuudet ja vaatimukset.

Erikoisosaaminen

Lajikohtainen tuntemus

Erikoisasiantuntijalla tulee olla syvälinen tieto yhdestä eläinlajista (kuten hevoset tai koirat), riittävä toisesta (kuten hevoset tai koirat) ja valmius minkä tahansa eläinlajin fysioterapiaan tarvittavan lajiin perehtymisen myötä (kuten hevoset, koirat, tuotantoeläimet ja eksootiset eläimet).

Teoreettinen osaaminen

Erikoisasiantuntija hallitsee hyvät teoreettiset valmiudet kaikilla fysioterapian ja eläinlääketieteen osa-alueilla: tuki- ja liikuntaelinsairaudet, ortopedia, neurologia ja sisätaudit. Hallitsee ennaltaehkäisevän sekä kuntouttavan fysioterapian. Teoriatiedon hallinta painottuu eri tavalla toimintaympäristön ja eläimen lajin mukaan, mutta erinomaista tiedon kokonaishallintaa tarvitaan kaikilla toimialueilla.

Kliininen osaaminen

Erikoisasiantuntija pystyy luotettavasti ja monipuolisesti arvioimaan eläimen liikkumis- ja toimintakykyä sekä suunnittelemaan tavoitteellisen fysioterapian kokonaisuuden omana vastuualueenaan osana käyttäjän ja moniammatillisen työryhmän kanssa tehtyä kokonaisuunnitelmaa. Hallitsee syvällisesti ja laajasti eläinten liikkumis- ja toimintakyvyn edistämisen menetelmät ja pystyy toteuttamaan tavoitteellisen fysioterapian kokonaisuuden.

- Hallitsee monipuolisesti mittaamisen teoreettiset perusteet ja tuntee kattavasti erilaisia eläinten liikkumis- ja toimintakyvyn arviointimenetelmiä, sekä lisäksi pystyy arvioimaan menetelmien validiteettia ja reliabiliteettia. Arvioidakseen eläimen toimintakykyä fysioterapeutti käyttää mm. erilaisia toiminnallisia testipatteristoja, kuntotestejä sekä yksittäisiä mittaamenetelmiä.
- Hallitsee laaja-alaiset ja pitkälle erikoistuneet oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana.
- Pystyy tehtävän kannalta olennaiseen havainnointiin ja päättelyyn ongelman määrittämiseksi, ja arvioi kriittisesti tiedon/taidon soveltamismahdollisuuksia eläinten liikkumis- ja toimintakyvyn tutkimisessa.
- Tuntee erilaiset fysioterapian lähestymistavat, menetelmät, keinot ja niiden tieteelliset perusteet eläinten fysioterapiassa ja on laaja-alaisesti koulutautunut niihin. Esimerkkeinä mm. spesifit neurologisen kuntoutuksen tekniikat ja sen lähestymistavan mukaan sovelletut harjoitteet eläimelle sekä spesifit manuaalisen mobilisoinnin tekniikat ja eläinten anatomia huomioon ottaen sovelletut hoidot.

- Osaa perustellusti soveltaa oman työnsä kannalta olennaisia menetelmiä eri tilanteissa ja käyttää menetelmiä tuloksellisesti omassa työssään sekä arvioida kriittisesti tiedon/taidon soveltamismahdollisuuksia fysioterapian toteutuksessa.

Erikoisasiantuntija hallitsee eläinasiakkaan tutkimisessa kliinisen päättelyn prosessin ja siihen liittyvät fyysisen toiminta- ja suorituskäytön, eri toimintojen, liikkeiden ja kivun arviointi- ja mittaamenetelmät toimintarajoitteiden selvittämiseksi.

- Hallitsee eläimen yleisen terveydentilan ja muiden sairauksien vaikutuksen mm. hermo-, tuki- ja liikuntaelimestön sekä sisäelinten toimintaan ja tunnistaa muihin sairauksiin viittaavat hälytysmerkit.
- Osaa arvioida eläimen toimintaympäristössä esiintyvien kuormitustekijöiden vaikutusta eläimen fyysiseen toimintakykyyn ja osaa ohjata näihin liittyviä korjaavia toimenpiteitä käyttäjille.
- Tehdessään johtopäätöksiä eläimen fysioterapeuttisen tutkimisen tuloksista tuntee lääkkeiden vaikutukset elimistön toimintaan ja toiminnan rajoituksiin.
- Ratkaisee vaativia ongelmia myös luovin toteutuksin tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa, jossa kehitetään uusia tietoja ja menettelyjä sekä sovelletaan ja yhdistetään eri alojen tietoja.

Yhteistyöosaaminen

Erikoisasiantuntija hallitsee taidot kanssakäymiseen kuntoutujan, käyttäjän sekä sidosryhmien edustajien kanssa:

- osaa integroida fysioterapian eläimen arkea/työtehtävää tukevaksi toiminnaksi
- osaa järjestää ja ohjata käyttäjälle eläimen toimintaympäristöä eläimen kuntoutusta tukevaksi sekä suunnittelee ja toteuttaa fysioterapia sen mukaisesti
- ottaa huomioon eläimen aktiivisena osallistujana, hallitsee eläimen motivoinnin ja opettamisen/kouluttamisen sekä rakentaen eläimen omistajan kanssa tarkoituksenmukaisen terapisuhteen
- tuntee eläimen oman lajityyppillisen käyttäytymisen ja teorian ja soveltaa niitä työssään
- ohjaa, informoi ja tukee käyttäjää sekä muita eläimen kanssa toimivia henkilöitä tarpeen mukaisesti (esimerkiksi: ohjaa ja tukee eläimen ja käyttäjän yhteistä toimintaa ja tukee eläimen käyttäjää eläimen tarkoituksenmukaisessa hoitamisessa fysio-terapiaprosessin aikana)
- ymmärtää vuorovaikutuksen merkityksen eläimen ja käyttäjän välillä, huomioiden ja soveltaen nonverbaalista kommunikaatiota eläinlajin ja yksilön mukaisesti.

Työn vastuut

Erikoisasiantuntija tuntee omat ammattitaitonsa rajat:

- tunnistaa erikoisalansa ja oman osaamisensa mahdollisuudet ja rajat, sekä osaa tarvittaessa ohjata eläimen käyttäjää hakeutumaan lisätutkimuksiin tai konsultaatioon eläimen tarpeen mukaiselle toiselle terveydenhuollon asiantuntijalle käyttäen ja kehittäen sekä erikoisalansa, että koko eläinten terveydenhuollon yhteistyöverkostoja
- ristiriitatilanteissa pohtii asiaa moniammatillisen työryhmän ja käyttäjän kanssa
- suorittaa jatkuvaa reflektointia toimintansa tukemiseksi ja kehittämiseksi
- ymmärtää ja huomioi eläinten hoitoon liittyvän lainsäädännön ja toimintakäytännöt.

Työn kuntoutus- ja kehittämisosaaminen

Erikoisasiantuntija tuntee kuntoutusta ja kuntoutusjärjestelmiä perustuen sekä ihmis- että eläinlääketieteen ja huomio ne toiminnassaan ja osaa soveltaa niitä eläinten fysioterapiaan:

- ymmärtää eläimen kuntoutuksen kokonaisuuden ja oman vastualueensa siinä
- hallitsee eläinten kuntoutuksen linjaukset, suositukset ja hyvät käytännöt
- ymmärtää fysioterapian eettiset ohjeet, ammattikuvauksen ja standardit soveltaen eläinfysioterapian alueelle
- tuntee perusteellisesti eläinsuojeluun sekä eläinten hyvinvointiin liittyvän lainsäädännön sekä eettiset ohjeet, mukaan lukien mahdollinen eutanasia osana eläimen hoitoa
- ymmärtää alueelliset ja valtakunnalliset verkostot sekä eläinlääketieteessä käytössä olevan lähetejärjestelmän
- ymmärtää palvelujärjestelmien erot ihmisen ja eläimen kuntoukseen liittyvissä järjestelmissä, kuten kustannukset: eläimillä ei ole korvaavaa yhteiskunnallista järjestelmää (KELA:sta), joten omistajan sitouttaminen ja motivointi voi olla haastavaa (esimerkiksi fysioterapian korvattavuus eläimillä voi vaihdella vakuutusyhtiöstä ja vakuutus sopimuksesta riippuen - omakustanteisuuden mahdollinen vaikutus terapian määrään, vaikuttavuuteen ja saatavuuteen)
- ymmärtää työergonomiahaasteet eläinpotilaiden kanssa sekä työhön liittyvät vaarat.

Osaamisen jakaminen/kouluttaminen verkostoissa

Erikoisasiantuntija tiedostaa vastuunsa osaamisen jakamisessa sekä ammatin sisällä että sen ulkopuolella:

- osallistuu aktiivisesti fysioterapian kehittämis- ja / tai tutkimusprojekteihin
- vaikuttaa oman alansa kehittymiseen, toimii ammatillisissa verkostoissa ja on aktiivinen tiedon välittäjä omaten näkyvyyttä niin kansainvälisissä vertaisarvioituissa tieteellisissä julkaisuissa, kuin akatemian ulkopuoleisessa viestinnässä
- vaikuttaa toiminnallaan akatemiassa kuin sen ulkopuolella
- toimii yhteistyössä eläinten fysioterapeutteja kouluttavien oppilaitosten ja tahojen kanssa, sekä osallistuu opiskelijaohjaukseen
- jakaa osaamistaan oman ammattiryhmän sisällä sekä monialaisissa ja moniammatillisissa toimintaympäristöissä niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Ikääntyneiden fysioterapian erikoisasantuntija

Ikääntyneiden fysioterapian kuvaus

Fysioterapeuttien työskentelyä ikääntyneen kohderyhmän parissa säätelevät useat lait, joista keskeisimpiä ovat laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta, jossa säädetään rikosrekisteriotteen tarkistamista ikääntyneiden kanssa työskenteleviltä lain ehtojen täyttyessä.

Ikääntyneet henkilöt ovat hyvin heterogeeninen joukko, jolloin kuntoutustarpeiden moninaisuus vaatii fysioterapeutilta laajaa osaamista ja kykyä monialaiseen yhteistyöhön. Monet krooniset sairaudet, kuten tuki- ja liikuntaelin-, sydän- ja verenkiertoelimistön- sekä muistisairaudet yleistyvät ikääntyvässä väestössä. Ikääntyneiden monisairastavuus on tavallista ja sen huomiointi on kuntoutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa tärkeää. Lähtökohta ikääntyneen fysioterapialle on laaja-alainen biopsykososiaalisen toimintakyvyn arviointi sisältäen mm. liikkumisen, ravitsemuksen, unen, sosiaalisen ja fyysisen ympäristön sekä asumisen ja apuvälineiden tarpeiden arvioinnin. Tavoitteena on ylläpitää ja edistää ikääntyneen henkilön toimintakykyä sekä turvata kotona asumisen edellytyksiä.

Ikääntyneiden fysioterapian erityispiirteitä ovat mm. liikunta- ja toimintakyvyn laaja-alainen arviointi, kuntoutus- tai fysioterapiasuunnitelman laatiminen, kaatumisen ehkäisy, muistikuntoutus, ergonomiohjaus, apuväline- tarpeen arviointi ja kotona asumisen tukeminen. Ikääntyneiden fysioterapialle on tyypillistä sen toteuttaminen kotikäynteinä, johon sisältyy asunnon esteettömyyden arviointi. Yksinäisyyden ehkäisy ja sosiaalisen ulottuvuuden huomiointi sekä luonnon ja kulttuurin hyödyntämisen fysioterapiassa voivat olla tärkeitä elementtejä ikääntyneen hyvinvoinnille. Ikääntyneiden henkilöiden kuntoutuksen lähtökohtana on luottamuksellisen vuorovaikutussuhteen luominen arvostavan kohtaamisen ja läsnäolon keinoin.

Toimintaympäristö

Fysioterapeutit työskentelevät moniammatillisissa työryhmissä yhteistyössä useiden ammattiryhmien kanssa, vastaten ikääntyneiden monialaisiin haasteisiin. Ikääntyneiden henkilöiden kuntoutuksen parissa työskennellessään fysioterapeutit voivat työskennellä julkisella, yksityisellä, ja kolmannella sektorilla erilaisissa toimintaympäristöissä.

Väestörakenteen muutos yhteiskunnassa edellyttää ikääntyneiden parissa työskentelevältä fysioterapeutilta ymmärrystä oman toiminnan kustannusvaikutuksista ja kustannusvaikuttavuudesta sekä innovatiivista ajattelua fysioterapiapalveluiden kehittämisessä.

Erikoisosaaminen

Teoreettinen osaaminen

- Erikoisasantuntija on suorittanut ikääntymisen erikoisalaan liittyviä jatko-opintoja fysioterapeutin perustutkinnon jälkeen:
- geriatrisesta kuntoutuksesta, gerastenian tunnistamisesta ja ehkäisystä, lihasvoiman ja tasapainon harjoittamisesta, muistisairauksien oireista ja vaikutuksista ikääntyneen henkilön liikkumis- ja toimintakyvyn, kaatumisen ehkäisyn menetelmistä ja toimintamalleista, monisairaana ikääntyneen henkilön fysioterapian lääketieteellisistä lähtökohdista, lääkkeiden vaikutuksesta toimintakyvyn, apuväline- ja asunnon esteettömyyden arviointiosaamisesta tai soveltuvasta ergonomiakoulutuksesta.
- Seuraa aktiivisesti erikoisalaansa liittyvää kansallista, kansainvälistä geriatrasta ja gerontologista tieteellistä tutkimusta.
- Soveltaa ikääntymiseen liittyvää näyttöön perustuvaa tutkittua tietoa laaja-alaisesti työssään.

Kliininen osaaminen

- Käyttää kansallisia tutkimis- ja arviointimenetelmiä, osaa tarvittaessa perustella arviointimenetelmien tarpeen sekä hyödyn kuntoutujan liikkumis- ja toimintakyvyn edistämisen/ ylläpysymisen näkökulmasta.
- Omaa laaja-alaisen kliinisen osaamisen, pystyy lisäksi osoittamaan syvemmän perehtyneisyytensä keskeisten asiakasryhmien kliiniseen tutkimiseen, toimintakyvyn arviointiin ja fysioterapiaan liittyen.
- Esimerkiksi muistisairautta sairastavat, ortogeriatriset, neurologiset, sydän- ja verisuonitauteja tai sisätauteja sairastavat kuntoutuajat.
- Osa arvioida konsultaatiotarpeen erilaisissa liikkumis- tai toimintakykyä heikentävissä tai heikentymistä uhkaavissa tilanteissa, vammoissa, oireissa tai sairauksissa.

- Dokumentoi kuntoutukseen liittyvän työnsä asianmukaisesti ja luotettavasti hyödyntäen rakenteisen kirjaamisen suosituksia ja ammattikohtaista nimikkeistöä edistäen osaltaan moniammatillisten tavoitteiden saavuttamista ja liikkumis- ja toimintakyvyn arvioinnin toteutumista.
- Laatii ohjaukseen ja terapiaan liittyvää tukimateriaalia ikääntyneiden, heidän läheistensä tai muiden ammattiryhmien käyttöön.
- Laatii kustannustietoisesti tavoitteellisen fysioterapiasuunnitelman, valitsee toteutuksessa vaikuttavia menetelmiä ja arvioi tuloksia.

Kohtaaminen ja vuorovaikutusosaaminen

- Ymmärtää ja kunnioittaa kulttuurista moninaisuutta. Omaa herkkyyttä ja taitoa tunnistaa tarpeita.
- Huomioi itsemääräämisoikeuden, valinnanvapauden ja osallisuuden ihmisen itseään koskevilla päätöksillä.

Kuntoutusjärjestelmäosaaminen

- Tuntee kuntoutusta sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoa säätelevät kansalliset lait, asetukset, ohjeet ja suositukset.
- Osaa suunnitella fysioterapian toteutuksen osaksi kotihoidon, perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon moniammatillista toimintaa huomioiden ikääntyneen kuntoutujan yksilöllisen tilanteen osaten perustella fysioterapeutin asiantuntemuksen tarpeen.
- Tunnistaa terveyden ja toimintarajoitteiden moniulotteisuuden ja tuntee palvelujärjestelmää voidakseen ohjata ihmisen tarkoituksenmukaisten palveluiden (3.sektorin huomioiden) piiriin.
- Seuraa ajantasaisesti kuntoutusjärjestelmissä tapahtuvia muutoksia ja ymmärtää niiden vaikutuksen, kun ikääntynyt on palveluiden käyttäjänä.
- Ymmärtää asiakasohjauksessa omien päätösten kustannusvaikutukset.
- Osaa kansallisen ja kansainvälisen tutkimustiedon huomioon ottaen tuottaa vaikuttavia ja kustannustehokkaita fysioterapiapalveluita ikääntyneen kuntoutujan ja kuntoutuksen psykofyysisosiaaliset ulottuvuudet huomioiden.

Työn kehittämisosaaminen

- Edistää fysioterapeuttien osaamisen tehokkaampaa ja parempaa hyödyntämistä ikääntyneiden palveluissa sosiaali- ja terveydenhuollossa.
- Edistää ikääntyneiden fysioterapian tunnettuutta erilaisissa verkostoissa ja yhteistyötahojen piirissä.
- Osallistuu ikääntymiseen liittyviin kehittämis- ja/tai tutkimusprojekteihin sekä raportoi kehittämistyön tuloksia avoimesti eri yhteistyötahoille.

- Soveltaa ja julkaisee kehittämisprojektien tuloksia työssään ja ymmärtää, miten kehittämisen tulokset hyödyttävät laajempaa toimijakuntaa (alueelliset toimijat, kansalliset toimijat, kansainväliset toimijat).

Osaamisen jakaminen ja kouluttaminen verkostoissa

- Jakaa osaamistaan kuntoutukseen ja ikääntymiseen liittyvistä erityiskysymyksistä oman ammattiryhmän sisällä sekä monialaisesti ja moniammatillisesti.
- Toimii yhteistyössä fysioterapeutteja kouluttavien toimijoiden ja oppilaitosten kanssa sekä osallistuu opiskelijaohjaukseen/toimii mentorina.
- Toimii asiantuntijana erilaisissa työryhmissä ja verkostoissa edistäen ikääntyneiden fysioterapian kehittämistä, asemaa ja tunnettuutta.

Hakuohje

Täytä huolellisesti kaikki sähköisen hakemuksen ja portfolion kohdat. Puutteellisia hakemuksia ei käsitellä. Hakemus tehdään Suomen Fysioterapeuttien verkkosivuilta www.suomenfysioterapeutit.fi/patevyydet.

Lue ohjeet huolellisesti. Mikäli hakemus ei täytä asetettuja kriteereitä, eikä nimikettä siksi voida myöntää, käsittelymaksua ei palauteta.

Ohjeet portfolion laatimiseksi

Erikoisasiantuntijan nimikettä hakevan koulutusta, työkokemusta ja muuta toimintaa kuvaava portfolio on hakemuksen oleellisin asiakirja, jossa hakija esittelee omaa toimintaansa erikoisasiantuntijanimikkeen näkökulmasta. Portfolio toimii osaamisen tunnistamisen ja arvioinnin välineenä ja siitä ilmenee asiantuntijuuden osa-alueiden jatkuva päivittäminen.

Kehittämissuunnitelma ja arviointi

Erikoisasiantuntijan nimikettä hakevan koulutusta, työkokemusta ja muuta toimintaa kuvaava portfolio on hakemusta täydentävä asiakirja, jossa hakija esittelee omaa toimintaansa erikoisasiantuntijanimikkeen näkökulmasta. Portfolio toimii osaamisen tunnistamisen ja arvioinnin välineenä ja siitä ilmenee asiantuntijuuden osa-alueiden jatkuva päivittäminen.

Portfolioon kuvataan olennaiset näytöt. Hakijaa suositellaan kriittisesti harkitsemaan esittämiensä näyttöjen ajankohtaisuutta. Portfoliossa näytöt kuvataan otsikoiden mukaisesti jäsentäen (kehittämissuunnitelma ja arviointi, koulutus, työkokemus, muu toiminta).

Portfolion tavoitteena on kuvata elinikäistä oppimista, hakijan urasuuntautumista ja tehdä hakijan osaaminen näkyväksi. Portfoliossaan hakija perustelee erikoisalueen valintansa, miten hän hyödyntää erikoisalaosaamistaan laajemmin palvelujärjestelmien kehittämisessä sekä milaista osaamista hän tarvitsee lähitulevaisuudessa ja mitä keinoja siihen tarvitaan. Perustelujen avulla hakija voi nimikkeen päivittämishakemuksen yhteyteen liittää arvion, miten suunnitelmat ovat toteutuneet.

Koulutus

Kirjoita tiedot opinnoista aikajärjestyksessä alkaen uusimmasta koulutuksesta. Ilmoita kesto joko opintoviikkoina, opintopisteinä tai tuntimäärinä. Yksittäisiä alle kuuden tunnin mittaisia koulutuksia ei huomioida. Yksittäiset koulutukset kirjataan hakemukseen vain kerran. Esimerkiksi, jos olet kirjannut erikoisalan opinnot kohtaan muut tutkinnot, ei niitä voi esittää enää uudestaan kohdassa erikoisalan opinnot. Koulutukset ryhmitellään seuraavien väliot sikoiden alle: kansalliset, kansainväliset, yhden päivän, 2-3 päivän, viikon mittaiset ja yli viikon mittaiset koulutukset. Ryhmittele samaan aiheeseen liittyvät koulutukset peräkkäin, mikäli se on mahdollista.

Haettavaan erikoisalaan liittyvistä koulutuksista hyväksytään vain sellaiset vanhat tutkinnot ja koulutukset, joita on päivitetty kuluneen 15 vuoden aikana (esim. NDT, OMT, elv-tutkinto, erityispedagogiikka). Yli 10 vuotta vanhoja yksittäisiä koulutuksia ei hyväksytä.

Erikoislääkintävoimistelijatutkinnosta hyväksi luetaan koulutusosioon 15 opintopistettä, mikäli erikoistumisopinnot ovat haettavalta fysioterapian erikoisalalta ja hakijalla on näyttöä tietojen päivittämisestä tutkinnon jälkeen. Ammattikorkeakoulujen erikoistumisopinnoista myönnetään erikoisalaopintoihin opintopisteitä opintojen laajuuden ja sisällön mukaan.

Ylemmästä korkeakoulu- tai ammattikorkeakoulututkinnosta hyväksytään 60 opintopistettä. Mikäli pääaineena on jokin muu kuin fysioterapia, toimikunta päättää, mitkä opintosuorituksista hyväksytään erikoisalaopintoihin ja mitkä muihin asiantuntijuuteen liittyviin opintoihin. Yhteensä näistä opinnoista voi maksimissaan saada 60 opintopistettä. Ylemmän korkeakoulu- tai ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyöstä (aihe haettavalta fysioterapian erikoisalueelta) annetaan lisäksi 30 opintopistettä erikoisalaopintoihin. Avoimessa korkeakoulussa suorituista fysioterapian opinnoista voidaan enintään hyväksyä 45 opintopistettä.

Erikoisalan opinnot

Ilmoita ne opinnot, jotka kohdistuvat hakemaasi erikoisalaan esimerkin mukaisesti. Ryhmittele samaan aiheeseen liittyvät koulutukset peräkkäin, mikäli se on mahdollista.

Kansalliset koulutukset

Koulutuksen nimi	Tuki- ja liikuntaelämistön kivun patofysiologian perusteet
Järjestäjä	ORTON
Ajankohta	1.7.06
Kesto (ov, op tai h)	7 h tai 0,3 op
Koulutuksen nimi	Kivun asiantuntijakoulutus III
Järjestäjä	Suomen kivuntutkimusyhdistys
Ajankohta	15.10.04
Kesto (ov, op tai h)	6 h tai 0,3 op

Muut asiantuntijuuteen liittyvät opinnot

Ilmoita muut opinnot (esim. ICT, tutkimus- ja tilastointimenetelmät), jotka katsot edistävän erikoisasiantuntijuuteen kehittämistäsi. Ryhmittele samaan aiheeseen liittyvät koulutukset peräkkäin, mikäli se on mahdollista.

Kansalliset koulutukset

Koulutuksen nimi	Fysioterapiatutkimuksen kriittisen arvioinnin työpaja
Järjestäjä	Suomen Fysioterapeutit ja Käypä hoito
Ajankohta	11. - 12.10.2007
Kesto (ov, op tai h)	6 h / pv tai 0,3 op
Koulutuksen nimi	Tilastomenetelmien peruskurssi
Järjestäjä	Turun yliopisto
Ajankohta	2003
Kesto (ov, op tai h)	5 ov

Työkokemus

Työkokemusta fysioterapeutina tulee olla vähintään 5 vuotta, josta 3 vuotta erikoisalalta. Lisäpisteitä annetaan työkokemuksesta erikoisalalla minimivaatimuksen jälkeen. Erikoisalan työkokemus voi olla samasta työpaikasta. Mikäli hakija ei ole ollut työssä hakemallaan fysioterapian erikoisalueella viiteen vuoteen, hänen tulee päivittää erikoisosaamisensa työskentelemällä vähintään vuoden erikoisalalla. Hallinnollisissa tehtävissä, esihenkilönä, tutkimustyössä tai opetustehtävissä toimivilta hakijoilta edellytetään selvitystä kliinisen erikoisalan työn osuudesta. Työajasta vähintään 50 % on oltava kliinistä työtä.

Työsuhteessa olevilta edellytetään arvioiva työnkuvaus, jonka tulee sisältää arviointi erikoisalaosaamisesta suhteessa liitteissä 1–7 mainittuihin vaatimuksiin ja siitä,

miten hakija on kehittänyt palvelujärjestelmää ja kuinka suuri osuus työstä liittyy erityisalaan (tunteja viikossa tai prosentuaalinen osuus työtehtävästä). Myös yrittäjiltä edellytetään hakemuksen liitteeksi vastaavanlaista työnkuvausta. Lisäksi hakijan tulee toimittaa selvitys kliinisestä työpanoksesta. Hakemuksesta tulee myös ilmetä, miten saatua palautetta (asiakkailta, kollegoilta, työntekijöiltä, yhteistyökumppaneilta jne.) on hyödynnetty palvelujärjestelmän kehittämisessä.

Työkokemus muulla kuin erikoisalueella

Ilmoita muun työkokemuksen osalta tiedot jokaisesta työsuhteestasi. Työkokemus lasketaan kokopäivätyön mukaan (1 vuosi = 10 pistettä). Kokopäivätyöksi lasketaan kuuden tunnin työpäivä. Mikäli työ on ollut osa-aikainen tai tuntityötä, tulee se mainita hakemuksessa.

Aika	Kesto (vuosi / kk)
Työnantaja/paikka	1.9.1987 - 31.10.1995, 9 / 2
Nimike	Raision terveyskeskus
Työtehtävät	Fysioterapeutti
Koko/osa-aikainen	Kansanterveystyön fysioterapia
	30 tuntia / vko

Esimerkit tuntityöstä ja osa-aikatyöstä:

xxx on tehnyt tuntityöläisenä fysioterapeutin töitä kolmen kuukauden aikana yhteensä 294 tuntia.

294 tuntia = 49 työpäivää eli 10 viikkoa
6 tuntia / pv

xxx tekee osa-aikatyönä fysioterapeutin töitä vähintään 19 tuntia viikossa, mikä tulkitaan puolipäivätyöksi.

Työkokemus erikoisalueella

Ilmoita erikoisalueelta olevan työkokemuksen osalta tiedot jokaisesta työsuhteestasi. Työkokemus lasketaan muuntopisteinä kokopäivätyön mukaan (1 vuosi = 10 pistettä). Kokopäivätyöksi lasketaan kuuden tunnin työpäivä. Mikäli työ on ollut osa-aikainen tai tuntityötä, niin se tulee mainita hakemuksessa.

Aika	Kesto (vuosi / kk)
Työnantaja/paikka	1.9.1995 - 31.12.2000, 2 / 1,5
Nimike	Keski-Suomen keskussairaala
Työtehtävät	Fysioterapeutti
Koko/osa-aikainen	Lasten fysioterapia
	19 tuntia / vko

Muu toiminta

Muu toiminta koostuu näytöistä fysioterapian erikoisalan kehittäjänä, kouluttajana ja tiedon välittäjänä. Erikoisasiantuntija toimii laaja-alaisesti alueellisissa, valtakunnallisissa ja/tai kansainvälisissä verkostoissa hyödyntäen osaamistaan ja ammattitaitoaan. Sisällöltään muu toiminta voi olla vaihtelevaa riippuen mm. henkilön kiinnostuksesta, työkokemuksen sisällöstä ja työympäristöstä. Hakija esittää muun toiminnan osuuden portfoliossaan.

Näyttöä tulee olla julkaisutoiminnasta ja vähintään yhdestä muusta toiminnan osiosta. Samaa näyttöä voi käyttää vain yhdessä osiossa.

Tarkistuslista ennen nimikkeen hakemista

Tarkistathan ennen hakemuksesi lähettämistä, että alla olevat asiat löytyvät hakemuksestasi:

- Hakemuksen portfolio sisältää seuraavat osa-alueet kronologisessa (uusin ylimmäksi) järjestyksessä:
 - oma ammatillinen kehityssuunnitelma (ks tarkka ohje liitteestä 9)
 - koulutuksista on ilmoitettu joko tuntimäärät tai opintopisteet
 - työkokemus (vähintään 50% työajasta kliinistä työtä)
 - työsuhteesta tai yrittäjyydestä arvioiva työkuvaus
 - muut toiminta: sisältäen näyttöä julkaisutoiminnasta ja vähintään yhdestä muusta muun toiminnan (opetus- ja ohjaustoiminta ja/tai kehittämistoiminta) osiosta
 - huom, samaa näyttöä voi käyttää vain yhdessä em. osiossa.
- Muun toiminnan osion näytöistä tulee löytyä dokumentti, linkki verkkoaineistoon tai muu todistus tai kuvaus ko. toiminnasta.
- Nimeä ja numeroi liitteet selkeästi portfolion otsikoita vastaavasti.
- Nimikettä päivitettäessä aiemmin toimitettuja todistuksia ym. liitteitä ei tarvitse toimittaa uudelleen.

Portfoliomalli

Ammatillinen portfolio

Nimi	Maija Kaarina Jykevä
Syntymäaika	20.09.1980, Rovaniemi
Osoite	
Puhelin	
Sähköposti	

PORTFOLION SISÄLTÖ

1. Kehittymissuunnitelma ja arviointi
2. Koulutus
 - Tutkintoon johtava koulutus
 - Erikoisalan opinnot
 - Muut asiantuntijuuteen liittyvät opinnot
3. Työkokemus
4. Muu toiminta
 - Julkaisutoiminta
 - Opetus- ja ohjaustoiminta
 - Kehittämistoiminta
5. Liitteet

1. KEHITTYSUUNNITELMA JA ARVIOINTI

Kehityssuunnitelma kirjoitetaan reflektoiden. Siitä tulee näkyä oman erikoisalan laaja-alainen osaaminen ja miten se on siirretty käytännön työhön. Hakija perustelee erikoisalan valintaansa, miten hän hyödyntää erikoisosaamistaan laajemmin kehittämisessä, millaista osaamista hän tarvitsee lähitulevaisuudessa ja mitä keinoja siihen tarvitaan. Nimikkeen päivityshakemuksessa hakija voi arvioida sitä, miten aiemmat suunnitelmat ovat toteutuneet.

Nimikkeen päivityshakemuksessa hakija voi arvioida sitä, miten aiemmat suunnitelmat ovat toteutuneet. Kehityssuunnitelman merkkimäärän välilyönteineen tulee olla n. 3000 -6000 merkkiä.

2. KOULUTUS

Tutkintoon johtava koulutus

Perustutkinto	Fysioterapeutti AMK
	Metropolia AMK
	20.12.2010

Erikoistumistutkinto

Erikoislääkintävoimistelija (pääaineena neurologia)
Helsingin IV terveydenhuolto- oppilaitos
17.12.1990

Muut tutkinnot	Terveydenhuollon maisteri (pääaineena fysioterapia) 160 ov
	Jyväskylän yliopisto 31.3.1996
	Pro gradu: Nimi

Erikoisalan opinnot

Kansalliset koulutukset

Yhden päivän koulutukset

Koulutuksen nimi	Neurologiapäivät
Järjestäjä	Oulun yliopistollinen sairaala ja Suomen lasten neurologinen yhdistys
Ajankohta	17.3.2005
Kesto	8 h tai 0,3 op

2 - 3 päivän koulutukset

Koulutuksen nimi	Neurologisen potilaan toimintakyvyn arviointi fysioterapiassa
Järjestäjä	Sanfy
Ajankohta	12. - 13.4.2004
Kesto	7 tuntia / pv tai 0,3 op

Viikon kestävät koulutukset

Koulutuksen nimi	Erityispedagogiikka	Järjestäjä	Työterveyslaitos
Järjestäjä	Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto	Ajankohta	9. - 10.3.2006
Ajankohta	1998 - 1999	Kesto	16 h tai 0,6 op
Kesto	15 ov		

Viikon kestävät koulutukset

Yli viikon kestävät koulutukset

Yli viikon kestävät koulutukset

Koulutuksen nimi	Erityispedagogiikka
Järjestäjä	Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto
Ajankohta	1998 - 1999
Kesto	15 ov

Koulutuksen nimi	Tilastomenetelmien kurssi
Järjestäjä	Turun yliopisto
Ajankohta	Syky 2000
Kesto	5 ov

Kansainväliset koulutukset

Päivän kestävät koulutukset

2-3 päivää kestävät koulutukset

Viikon kestävät koulutukset

Yli viikon kestävät koulutukset

Kansainväliset koulutukset

Päivän kestävät koulutukset

2-3 päivää kestävät koulutukset

Viikon kestävät koulutukset

Yli viikon kestävät koulutukset

Koulutuksen nimi	14th International WCPT Congress 2003
Järjestäjä	WCPT
Ajankohta	7. - 12.6.2003
Kesto	6 päivää = 36 h tai 1,3 op

Koulutuksen nimi	14th International WCPT Congress 2003
Järjestäjä	WCPT
Ajankohta	7. - 12.6.2003
Kesto	6 päivää = 36 h tai 1,3 op

3. TYÖKOKEMUS

1.1.1985 - 31.12.1989	Turun kaupunginsairaala Lääkintävoimistelija Sisätautien ja neurologian alueen fysioterapia
-----------------------	--

Muut asiantuntijuuteen liittyvät opinnot

Kansalliset koulutukset

Yhden päivän koulutukset

Koulutuksen nimi	ICF
Järjestäjä	Stakes
Ajankohta	25.5.2004
Kesto	8 h tai 0,3 op

1.1.1990 - 31.12.1994	Turun yliopistollinen sairaala Erikoislääkintävoimistelija Vastuualueena aikuisneurologinen fysioterapia
-----------------------	---

1.1.1995 – edelleen	Maskun neurologinen kuntoutuskeskus Fysioterapeutti, kehitysvastaava. Vastuualueena aikuisneurologisen fysioterapian kehittäminen. Esimiehen hyväksymä työnkuvaus liitteenä.
---------------------	--

2-3 päivän koulutukset

Koulutuksen nimi	Training in Basic Reviewer's Skills
------------------	-------------------------------------

4. MUU TOIMINTA

Julkaisutoiminta

Oppaat, kirjat jne.

Jykevä M. ym. Vuosi. Oppaan nimi. Painotalo.

- Olen ensimmäinen kirjoittaja
- Olen kirjoittanut oppaasta / kirjasta sivut xx - xx.

Erikoisalan ammatillinen lehtiartikkeli

Jykevä M. Vuosi. Artikkelin nimi. Lehti, nro, sivut.

Erikoisalan tieteelliset lehtiartikkelit

Jykevä M. Vuosi. Artikkelin nimi. Lehti, nro, sivut.

Tutkimustulosten raportointi ja suullinen kongressiesitys

- Jykevä M. Vuosi. Raportin nimi. Julkaisun nro ja paikka.
- Esityksen nimi, ajankohta, paikka, järjestäjä.

Aktiivinen erityisaluetta koskevan blogin pitäminen

Opetus- ja ohjaustoiminta

Luentojen ja koulutusten pitäminen haettavalla erikoisalalla

Luennon nimi, ajankohta, kesto (h), paikka, tilaaja.

Tutkimustulosten esittäminen ammatillisissa tai tieteellisissä koulutuksissa

Luennon nimi, ajankohta, kesto (h), paikka, tilaaja.

Fysioterapian opinnäytetyön ohjaaminen

Ohjattavan nimi, opinnäytetyön nimi, ajankohta, paikka.

Kehittämistoiminta

Tutkimuksiin ja kehittämistyöhön osallistuminen omalla erikois-alueellaan ja tuotos

Kirjoittajat, tutkimuksen nimi, julkaisupaikka.

- selvitys omasta työmäärästä tutkimuksessa
- hankesuunnitelma tai hankeraportin abstrakti liitteenä

esim.

Hyvä fysioterapiakäytäntö -hanke, ohjausryhmän jäsen, 5 / 2004 alkaen, Suomen Fysioterapeutit.

Pisteytystaulukko

ERIKOISASiantuntijuuden tunnistaminen	PISTEET (P)
KOULUTUS 1 op = 27 tuntia tehtyjä opintoja = 1 p. 1 koulutuspäivä = 0,3 p.	min. 40 pistettä
Erikoisasiantuntijuuteen liittyvät ja sitä tukevat opinnot.	
TYÖKOKEMUS	min. 40 pistettä
Vähintään viiden (5) vuoden työkokemus, josta vähintään kolme (3) vuotta erityisalalla viimeisen viiden vuoden aikana.	40 p
Edellä mainitun ylittävä työkokemus erityisalalla.	1 vuosi kokopäivätyötä =10 p
MUU TOIMINTA	min. 60 pistettä (näyttöä tulee olla julkaisu- toiminnasta ja vähintään yhdestä muusta muun toiminnan osiosta).
Julkaisu- toiminta ¹	Lisää selvitys omasta roolista, lähdetiedot ja linkki sähköiseen materiaaliin.
Ammatilliset kirjat	5 - 20 p. (lisää selvitys omasta roolista)
Oman erikoisalan tieteellinen lehtiartikkeli (vertaisarvioitu)	20 p / ensimmäinen kirjoittaja 5 p / usean kirjoittajan kanssa (lisää selvitys omasta roolista)
Erikoisalan ammatillinen lehtiartikkeli ja sähköiset materiaalit	5 p / ensimmäinen kirjoittaja 2 p / yhtenä usean kirjoittajan kanssa (lisää selvitys omasta roolista)
Yleishyödylliset alan julkaisut (esim. blogi, kirja, artikkeli)	10 p / ensimmäinen kirjoittaja 1 p / kappale usean kirjoittajan kanssa (lisää selvitys omasta roolista)
Tutkimus- ja kehittämistyön tulosten esittely tai oman asiantuntijuusalueen artikkeli ammatillisessa lehdessä tai kirjassa	5 p / ensimmäinen kirjoittaja 2 p / muut (lisää selvitys omasta roolista)
Oppaat, julkaistu painettuna tai sähköisessä muodossa	8 p / yksin tehtynä 5 p / osallistuminen (lisää selvitys omasta roolista)
Toiminta ammatillisen tai tieteellisen lehden referee- arvioijana	2 - 5 p. / arviointi
Ammatillisen tai tieteellisen lehden tai kirjan toimituskunnassa toimiminen	1 - 10 p. (lisää selvitys omasta roolista)
Omalta erityisalueelta julkaistun kirjan arviointi	1 - 5 p / kirja
Oman tutkimus- ja/tai kehittämistyön esittely kansallisessa tai kansainvälisessä kongressissa	5 p - 10 p

- Opetus- ja ohjaustoiminnasta arvioidaan hakijan työn osuus. Opetus- ja ohjaustoiminnan sisältö- ja lähdetietojen tulee olla hakemuksen liitteenä. Opinnäytetyön ohjaamiseen osallistuneen tulee kuvata oma rooli ohjausprosessissa sekä arvioida ajankäyttö ja työpanoksen määrä tunteina.
- Kehittämistoiminnan sisältö- ja lähdetietojen tulee olla hakemuksen liitteenä. Hakijan tulee esittää selvitys omasta roolistaan ja ajankäytöstä kehittämistoiminnassa todisteineen. Hankesuunnitelma tai hankeraportin tiivistelmä tulee olla hakemuksen liitteenä.

OPETUS- JA OHJAUSTOIMINTA	
Luennot ja koulutukset haettavalta erikoisalalta äidinkielellä	0,5 p /15-30 min. esitys 1 p 30- 60 min. esitys 1,5 p yli 60 min. esitys
Luennot ja koulutukset haettavalta erikoisalalta vieraalla kielellä	1,5 p /15-30 min. esitys 3 p 30- 60 min. esitys 4 p yli 60min. esitys
<i>Saman sisältöisestä esityksestä voi saada 50% pisteistä vielä toisella esittämiskerralla, mutta ei enää sen jälkeen.</i>	
Omien tutkimus- ja kehittämistulosten esittäminen ammatillisissa täydennyskoulutuksissa	3 p / koulutus 6 p / koulutus
Edellä mainitun ylittävä työkokemus erityisalalla.	1 vuosi kokopäivätyötä =10 p
Opiskelijan opinnäytetyön ohjaamiseen nimettyä ohjaajana osallistuminen	1 p / valmistunut opinnäytetyö, enintään 3 p / vuosi
Opiskelijoiden harjoittelu, nimetty ohjaaja näyttötutkinossa	3 p / hyväksyty näyttö, enintään 6 p / vuosi
Työssäoppiminen ja/tai opiskelijan harjoittelun ohjaaja (nimetty)	1 - 5 p (huomioidaan ohjattujen viikkojen ja opiskelijoiden määrä / vuosi)
KEHITTÄMISTOIMINTA	
Tutkimuksiin / kehittämistyöhön osallistuminen omalla erikoisalueellaan	1 - 20 p <i>Pyydetään selvitys omasta roolista ja ajankäytöstä</i>
Tutkimusten / kehittämistyön organisoiminen jauuden tiedon tuottaminen käytännön työn kriittisen arvioinnin pohjalta	1 - 20 p <i>Pyydetään selvitys omasta roolista ja ajankäytöstä</i>
Terveystieteiden kehittämissuunnitelmassa toimiminen (esim. hoitoketjut tai palveluprosessit)	1 - 20 p <i>Pyydetään selvitys omasta roolista ja ajankäytöstä</i>
Oman erikoisalan strategioiden tuottaminen	1 - 10 p <i>Pyydetään selvitys omasta roolista ja ajankäytöstä</i>
Oman erikoisalan luottamustehtävissä toimiminen	Alueellisesti 2 p / vuosi Kansallisesti 4 p / vuosi Kansainvälisesti 6 p / vuosi Enintään 20 p

1. Kaikesta julkaisutoiminnasta tulee mainita lähdetiedot esim. Sackett, D.L., Rosenberg, W.M.C., Gray, J.A.M. 1996. Evidence-based medicine: what is it and what it isn't. BMJ, 312, 941-3. Julkaisutoiminnaksi hyväksyttävien artikkelien tulee olla sellaisessa ammatillisessa tai tieteellisessä lehdessä, jotka ovat yleisesti saatavissa. Hyväksytystä, mutta ei vielä julkaistusta artikkelista, tulee olla hakemuksen liitteenä hyväksymiskirje.

2. Samansisältöisestä toistuvasta opetuksesta annetaan pisteet vain kerran. Työnkuvaan luonnollisesti liittyvää opetusta (esim. omassa työyhteisössä) ei huomioida erikoisasantuntijan opetus- ja ohjaustoimintana. Yhteistyössä tehdystä koulutustoiminnasta arvioidaan hakijan työn osuus. Koulutustoiminnan sisältö- ja lähdetietojen tulee olla hakemuksen liitteenä. Opinnäytetyön ohjaamiseen osallistuneen tulee kuvata oma rooli ohjausprosessissa sekä arvioida ajankäyttö ja työpanoksen määrä tunteina.

3. Kehittämistoiminnan sisältö- ja lähdetiedot tulee olla hakemuksen liitteenä. Hakijan tulee esittää selvitys omasta roolistaan ja ajankäytöstä kehittämissuunnitelmassa todisteineen. Hankesuunnitelma tai hankeraportin tiivistelmä tulee olla hakemuksen liitteenä.

Fysioterapian erikoisasiantuntijanimikkeet ruotsiksi ja englanniksi

Specialistområdena

Specialistkompetens i fysioterapi inom pediatrik
Specialistkompetens i fysioterapi inom vuxenneurologi
Specialistkompetens i fysioterapi inom primärhälsovård
Specialistkompetens i fysioterapi inom stöd- och rörelseorganen
Specialistkompetens i fysioterapi inom smärta och smärtbehandling
Specialistkompetens i fysioterapi inom arbetshälsa
Specialistkompetens i djurfysioterapi
Specialistkompetens i geriatrisk fysioterapi

The areas of specialisation

Advanced specialist in pediatric physiotherapy
Advanced specialist in musculoskeletal physiotherapy
Advanced specialist in neurological physiotherapy
Advanced specialist in primary health care physiotherapy
Advanced specialist in occupational health physiotherapy
Advanced specialist in pain physiotherapy
Advanced specialist in animal physiotherapy
Advanced specialist in geriatric physiotherapy